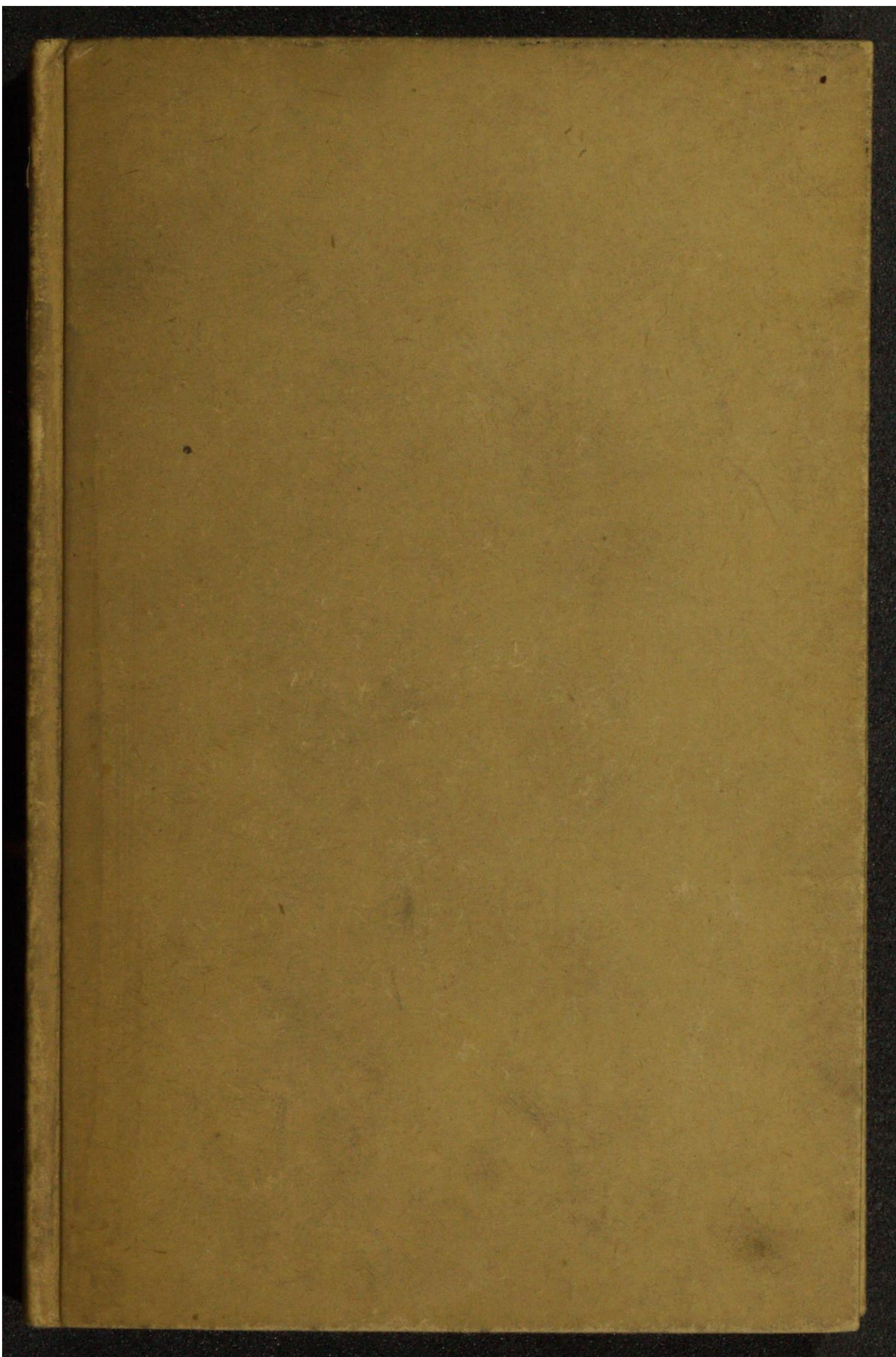

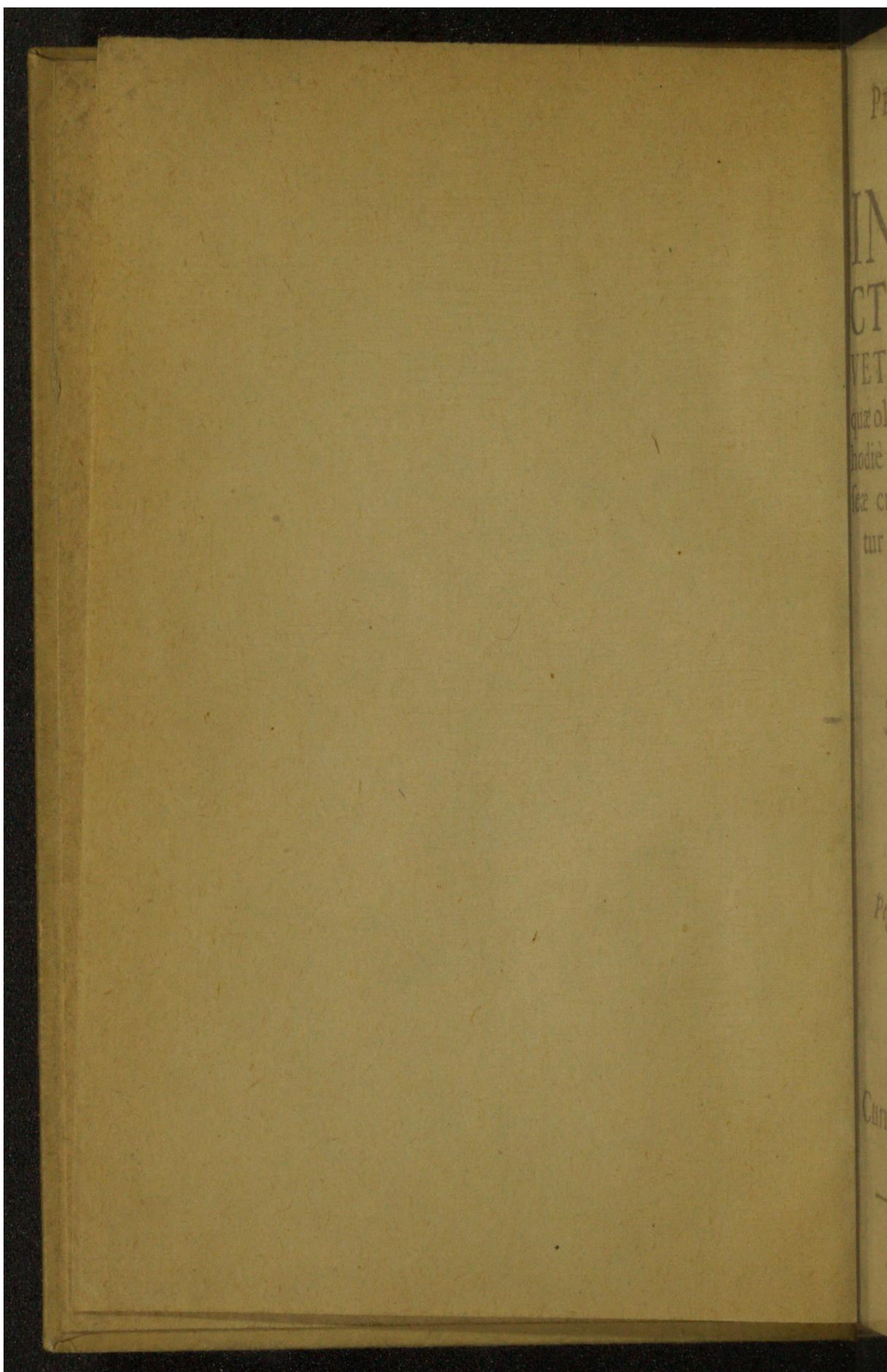

STELLATUS
PEGASUS FIRMAMENTI

DR. ERNST DARMSTAEDTER
No. 1396
COLLECTION

PEGASUS FIRMAMENTI.

Sive

INTRODUCTIO BREVIS IN VETERUM SAPIENTIAM,

quæ olim ab Ægyptijs & Persis MAGIA; hodiè vero â Venerabili Fraternitate Roseæ crucis PANSOPHIA rectè vocatur, in Piæ ac Studiosæ Juventutis gratiam conscripta

à

JOSEPHO STELLATO,
Secretioris Philosophiæ alumno.

Effigies Pegasi.

Pegasus in terram cœlo dilabitur alto
Europæ ut lustret virginis usq; plagas.

Cum gratia Apollinis & Privilegio Musarum Peculiari.

Anno M. DC. XVIII.

Epigramma ad Lectorem:

De

VENERABILI ET GLORIOSA SOCIETATE

Roseæ Crucis.

GEns addicta DEO, veluti Rosa consita spinis,
In sævo Mundi turbine floret ovans.
Crescit enim Fidei virtus adversa ferendo!
Fortunis contrà mollibus usa perit.
En ceu palma virens superas se tollit in auras,
Quam magni impositum ponderis urget onus:
Sic nunc surgit ovans animis GENS aurea mundo,
De qua jam dudum MIRA Sybilla canit.
In CHRISTO exulta mea mens, mea lingua, meum cor!
Auxilij accelerat lumine clara dies:
Hanc lucem sacros memini prædicere vates,
Hanc lucem cœli sydera visa notant.
Salve Gens præstans Sophiâ, Virtute, Fideq;!
EST VICTRIX MUNDI GENS ANIMOSA FIDE.

VENERABILI GENEROSÆ atque gratiosæ Fraternitati R. C. Salutem per SALVATOREM nostrum plurimam & felicem successum.

GEminam ob causam Venerandi, Sapientes & Charißimi in CHRISTO Fratres, Patroni Illustres juxta ac Potentißimi, hunc tractatum in lucem edere animum induxi meum. Primum quod omnes fermè Scholæ Germaniæ nostræ Paganismi fermento sunt infectæ, per nimiam & præposteram Ethnicorum Authorum lectionem, Pietatis interim & Christianarum Virtutum exercitijs saluberrimis maximam partem neglectis, seu potius sat profundè sepultis, id quod jam pridem quoq; D. Lutherus cum erudito Capnione, Fabricio Ludimoderatore in Electoratu Saxoniæ olim præstantißimo, aliisq; Viris Doctißimis serio conquesti sunt. Deinde propter piæ ac studiosæ Juventutis com-

modum, ut nimirum paulatim, sensimq́ ad veterum Philosophorum genuinum fontem & penetralia Naturæ secretissima iterum reduci queat.

Eruditi meâ instructione omninò non indigent, Sophistæ non cupiunt, interim Juventutis studiis inservire cum DEO *volui. Sub vestræ igitur fortunatæ societatis celsitate & defensione, si à* DEO *discessero, hunc Pegasum, Patroni unicè suspiciendi, cœlestem emitto in hominum conspectum, ne illi terrestres & mordaces forsitan Caballi incommodare quicquam unquam possint: Faxit* DEUS *Opt: Max: ut in Germania alicubi fontis Aonij aliquo saltem modo rivulum monstret, secundum Poëtarum reconditam doctrinam, donec ex vestro sapientiæ collegio & meliora & perfectiora sequantur. Totus autem tractatus majoris lucis seu perspicuitatis gratia distingui potest in septem Capita, quorum Primum aget de triplici Philosophorum genere, Alterum de veræ Philosophiæ fonte & mediis seu viis ad illum perveniendi, Tertium proponet librum Scripturæ cum noticia linguarum & opti-*

& optimis interpretibus, Quartum librum Naturæ cum Elementorum maximis foliis & genuinis itidem interpretibus, Quintum septem sapientiæ columnas eriget, Sextum Lumen gratiæ renatis instillabit. Septimum Lumen Naturæ dignis manifestabit. Huic labori tam docentis, quàm discentis ut DEUS *benedicat atq; incrementum largiatur,* CHRISTUM, ὃς ἐγενήθη ἡμῶν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, *intimis suspiriis precor, ne incassum abeat: Vestram autem venerabilem & magnificam societatem, Fratres dilectissimi,* JEHOVÆ *altissimi alis cum meis Musis unicè commendatam, nec non hanc introductionem vestræ censuræ limatissimæ subjectam gratâ mente cupio. E meo Musæo Pansophis notissimo, 15. Maij. Qui Sophiæ sacer perhibetur, Anno S. V. 1618.*

V. & gloriosam Frat:

Ex animo colens

JOSEPHUS STELLATUS.

CAPUT PRIMUM.

De triplici Philosophorum genere in scholis modernis.

CUm anxium discendi desiderium, Lector Christiane ac benevole, elapso anno in quorundam studiosorum epistolis typis excusis animadverterem, operæ precium duxi piæ juventutis studiis tractatum hunc simul consecrare. Qui igitur ad secretam & fortunatam illam Philosophiam facilem cupit aditum, is ante omnia ingenium suum â falsis opinionibus & præjudicijs contagiosis liberare debet, ut sic remotis veritatis hostibus, judicium solidum eò certius formari queat. Notum igitur cuivis existimo, quod terna Philosophorum secta hodie potissimum in Scholis & Academijs dominetur, utpotè

Peri-

Peripatetica, Ramea, Theophrastea, de quibus secundum veritatis normam ferre sententiam partim difficile, partim quoq; periculosum alicui videri posset, siquidem veritas, ubicunq; proferatur, odium defensori parere solet! Utut sit, interim tamen non prorsus reticenda est, cum tanto Ecclesiæ & Reipublicæ sæpius detrimento. Difficile mihi judicium hîc ingenuè fateor esse, propter curtam eruditionis supellectilem, igitur etjam ad illud adstrictum volo neminem: qui verò limatius à DEO adeptus est, in medium quæso proferat, cui cedere lubenti animo paratus sum. Interim me converto ad primum Philosophorum genus juventutis gratia, in quo non pauci reperiuntur eruditi, clari, singulari virtute & arte præstantes viri, qui cum discretione prudenti sequuntur Aristotelem, aut veritatem cum utilitate conjunctam approbando, aut falsitatem nocivam rejiciendo. Hoc excipiunt admodum laboriosi commentatores,

qui omnes ingenij nervos, imò vitam ipſam in Ariſtotele explicando conſumunt, haut ſecus ceu quondam Scholaſtici immenſa commentationum plauſtra in Magiſtrum ſententiarum cumulârunt. Poſtremi in hac ſectâ Sophiſticis ſubtilitatum & altercationum tricis ſunt implicati, adeò ut hujus Pagani Philoſophi auctoritatem magis ſartam tectam cupiant atq; ſanctorum Prophetarum & Apoſtolorum. Ac licet maximo impetu & cavillis hîc contra veritatem inſurgant Sophiſtæ, illorum tamen aculeata dicteria & calumniarum ſtercus nulla prorſus dignabor reſponſione, ne tempus nobile ſcandaloſis rixis perdam, nevè igni ipſorum ligna attuliſſe videar, Syr. 8. Valeat igitur etjam hoc in loco apud ſolertis ingenij homines notiſſimum axioma: Omnia probate, quod bonum eſt tenete. Lutheri judicium & cenſuram ſuper Ariſtotelem pietatis cauſa ſcriptam ſtudioſi ipſimet cognoſcant Tom: Jenen: 2.

Secun-

Secundam constituunt sectam Ramei, qui aliquo modo Platonis vestigia legisse videri volunt: Illi ipsi multa correxerunt in artibus inprimis dicendi, methodum totius Philosophiæ accuratius proponendo, quò etiam spectat Ratichiana ad linguas felicius & citius percipiendas. Unicum non paucis displicet in Rameis quibusdem nimis argutis, qui omne ævum impendunt artificiosissimæ methodi elaborationi, qua tamen nihil aliud sæpiusculè efficiunt, quàm quod res ipsas confundant, & S. Scripturam miserrimè discerpendo corrumpant. Sic etiam Ramei sunt in duplici differentia; alij, qui acuunt ex Logicis judicium ad cæteras disciplinas eò melius addiscendas; alij autem carent solido, ea de causa plus studij & temporis tribuunt, quam par est, artibus Logicis in profectûs propriam perniciem.

Tertium locum occupat secta Thephrasti Paracelsi, cujus discipuli primi admodum sunt degeneres, seu prorsus

ſus ſpurij, dum ſub nobiliſſimæ ſcientiæ Chymicæ, artisq́; ſingularis prætextu maxima & ſupra modum ſplendida exercent furta, apud Magnates & Illuſtriſſimos Principes! Jure igitur omni non Roſeâ, ſed duplici patibuli Cruce ſunt digni, juxta examen aureæ libræ in Nuptijs Chymicis appenſæ.

Alteri Phyſicam Vulcani ope feliciter illuſtrare, Medicinam corrigere cœpêre, Arcana miranda detexêre, nec unquam Phyſica citra artem ſpagyricam plenè & fundamentaliter diſci poterit! Etenim hîc inprimis valebit, da demonſtrandi. Etſi verò Elementorum Arcanæ virtutes, ſemina aſtralia, qualitates occultæ ſeu Internæ, & Externæ ſive Elementales cum harmonicâ totius Naturæ operatione, nondum in apricum emerſerunt ex tenebris ſeu nocte orphei: Inpoſterum tamen, DEO felicem & celerrimum ſucceſſum largiente, lumen Naturæ & veræ Ethicæ, & veræ Phyſicæ fundamenta nobis aperire decrevit, ſtellis novis non citra cauſam Mundo hacte-

hactenus oſtenſis. Sequuntur autem Paracelſiſtæ genuini Hermetem Triſmegiſtum Philoſophorum parentẽ, in Alchimia potiſſimum, quibus mirabili DEI conſilio accedunt hodiè Venerandi Fratres R. C. Panſophiæ perfectum circulum dignis offerentes. Hîc ſanè multorum cæcitas in Naturæ ſecretis, proh dolor, deploranda venit, qui nullis rationibus Philoſophicis locum relinquunt; ne dùm experientiâ, effectisq; mirandis, neq; oculari per Chymiam demonſtratione convinci volunt: ô tenebrarum abyſſum, ô caliginem profundam. Ubi mox imperitus Midæ fraterculus objiciet, mihi demonſtres velim collegij locum! Reſpodeo, tempus Roſas proferet: deinde Philoſophi eſt, non modò id, quod ante pedes, videre, ſed futura etiam proſpicere. Nam palpabilia & cuivis obvia, etiam vulgus approbare ſolet. Profectò haud abs re hic divinare auſim, ſi DEO ſic diſponente SOL veræ ac intemeratæ ſapientiæ radios ſuos plenè, per Eliæ artium adventum,

tum, tum â Theo: Paracelſo, tum â Baſilio Valentino jam dudum prædictum, atq; nuperrimè in quadam Epiſtola â V. Fraternitate R. C. indignitatum, ſuper Europam inprimis ſparſerit, tunc multis novi ſeculi illuſtratio Reginæ Arabicæ admirationem extorquebit, atq; exclamationem celeberrimi Poëtæ ſolertiâ ſic expreſſam:

Vera, inquit, mihi FAMA fuit! quæ limite noſtro
Mira animi retulit, manuumq; reperta tuarum,
Nec mihi jactata eſt fruſtrà ſapientia Regis:
Omnia ſunt majora fide; nam lumina teſtes
Sunt mihi, quæ ſolis abſens antè auribus hauſi.
Nam tua jactatam longè Sapientia FAMAM
Exuperat ſolers ----- -----

Pia & ſtudioſa juventus veritatis confirmandæ gratia, utiliſſimum tractatum CL. Poëtæ, & Doctoris Medicinæ Michaëlis Meijeri diligenter legat,

gat, & apud animum perpendat: Etenim in illo ex Antiquitatum monumentis author infallibiliter inter cæteras demonstrat, quod ejusmodi collegia semper in Mundo fuerint, licet non cuivis obvia! Cui astipulatur comes Bernhardus Trevisanus, qui de Aristæo quodam adserit, quod turbam Philosophorum undiquaq; collegerit: Ipse Comes Arcano lapidis Philosophici adepto, posteà cum quindecim viris eandem noticiam adsecutis, intimam coluit amicitiam. Tum colloquia aliquot Fratrum hinc inde habita, cum eruditis quibusdam, utpote Francofurti, Wetzlariæ, Empiæ ad Thermes in domo Landgravicà, & alibi, nullatenus pro figmentis habeat cum occæcatis Sophistis. Pòst experientiam in Arcanis Chymicis luce ipsâ clariorem unicè attendat! quibus de Naturæ secretis, Metamorphosin Microcosmi atq; metallorum continentibus, tractatus nobilissimi V: societatis R. C. jam pridem typis excusi, in multorum Philosophorum

& Me-

& medicorum manibus versantur; etiamsi plurimi haut animadvertant, undenam prodierint, quibus adjungi possunt, Arca aperta Arcani artificiosissimi, Fortalitium Scientia, Pandora sextæ ætatis Theophili Pytagorici sic dicti; ante omnia verò clypeum veritatis hoc anno â venerabili Fraternitate in lucem emissum sedulò evolvatur. His ita simul in fasciculum collectis, & ultrò citroq; dijudicatis, testimonium veritatis illucescentis, & manifestius, & certius discentibus futurum erit.

CAPUT SECUNDUM.

De vero Philosophiæ fonte, medijsq; ad illum perveniendi.

EXtra omnem est controversiam, quod DEUS veræ sapientiæ unicus fons & scaturigo rite perhibeatur; quod S. Scriptura testimonijs perspicuis confirmat sequentibꝰ, nec non nobilissimis exemplis sat illustrat. Etsi verò omnes Philoso-

losophi hodiè id probè cognitum, atq; perspectum se habere autumant, paucissimi tamen unicum, verum hunc sapientiæ fontem, studijs suis per totam vitam quæsitum invenêrunt. Quapropter sapientiæ syncerae, ac fortunatæ studiosi, eò majorem dabunt operam, fundamento rectè & firmiter in Pansophiæ inquisitione ponendo; ne sæpius opinionum adversarum, calumniarum turbine abrepti perturbentur nevè via regiâ excussi in errorum labyrinthum incedant, undè regredi erit factu difficilimum, vel aliquoties planè impossibile.

Terna igitur S. Scripturæ testimonia fundamenti stabiliendi causa memoriæ mandari debent, ubi perspicuè, & divinè affirmatur, quod Deus Opt: Max: sit unica causa, fons purissimus, fundamentum solidum omnis sapientiæ. Nam Rex sapientissimus Salomon cælitus edoctus disertè ac verè inquit, Proverb: cap: 2. Quia Dominus seu Jehovah dat Sapientiam, & ex ore ejus prudentia & scientia. Alterū similiter

lucu

luculentum testimonium habetur, Job cap: 38. Quis dat in visceribus Sapientiam? quis dat cogitationes intelligentes? quis numerabit nubes in Sapientiâ? Ubi Deum ipsum sic loquentem introducit Vir sanctus, cui similis γνώμη & notissima & verissima Syracidis addi potest cap: 1. Omnis Sapientia â Deo Domino est, & cum illo fuit semper, & est ante ævum. Quomodo autem circa Renatorum intellectum depuratum per rivulos cœlestes operetur, venustè describitur Syrac: cap: 15. â ver: 1. usq; ad 7. Hujus thematis exempla â scriptura proponuntur illustria, in Pratriarcha Josepho, Rege Salome, Propheta Daniele, ejusq; collegis: de Josepho liber Sapientiæ adserit, quod cum illo in carcerem descenderit Sapientia, nec in vinculis deseruiret illum, donec Regni sceptrum illi afferet, & potentiam adversus illos, qui eum deprimebant. Salomoni scriptura S. ejusmodi tribuit Elogium: Dedit quoq; Deus Sapientiam Salomoni, & pruden-

Sap: c: 10.

3 Reg: 4.

prudentiam multam nimis, & cordis latitudinem, quaſi arenam, quæ eſt in littore maris! Et ſuperabat ſapientia Salomonis Sapientiam omnium orientalium & Ægyptiorum. De Daniele verò, ſuisq; Collegis, expreſsè affirmatur his verbis: DEUS autem horum quatuor Adoleſcentum, dedit eis ſcientiam & intellectum, in omnis ſcripturâ & ſapientiâ! Danieli autem intelligentiam omnium viſionum & ſomniorum. Sic quoq; Magi ex Oriënte habuëre divinitus propheticam ſomniorum ſcientiam ſeu illuminationem. *Dan. 1.*

Undè infallabiliter concludi poteſt hoc modo/Si Deus ſolus eſt FONS SAPIENTIAE univerſæ puriſsimus, ceu ſat dilucidè jam probatum, cujvis palam erit, quòd nullùs Ethnicorum Philoſophorum hunc Fontem repræſentare poſsit, & per conſequens, omnes Paganorum aſſeclæ pro incertis opinionum figmentis belligerantes, in maximo verſentur errore; ſivè in cæcitatis turri teneantur occluſi.

Nunc ſequitur via ad illum veræ ſapientiæ Fontem perveniendi, ſeu media, quorum præcipuè tria numerantur, ut potè ſeria, & aſsidua ad DEUM oratio, fidelis Præceptorum inſtitutio, diligentiſsima LIBRORUM Principalium Lectio & meditatio.

Prima via ad ſapientiam, ORATIO certe in ſpiritu & veritate ad DEUM directa, eſt omnium optima, nobiliſsima & compendioſiſsima, (licet etiam difficilima) via ad Panſophian acquirendam, undè Dn. Jacobus cap. 1. Inquit: εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος Θεοῦ πᾶσιν ἁπλῶς, καὶ μὴ ὀνειδίζοντος: καὶ δοθήσεται αὐτῷ. Αἰτήτω δὲ ἐν πίστει, μηδὲν διακρινόμενος. Quibus verbis noſtra docetur primum indigentia, deinde univerſalis DEI Munificentia, poſtremô Fidei nihil hæſitantis Conſtantia, quæ ſingula rerum ſecretarum imperitos meritò ad ardentes preces invitare debebant. Quomodo verè, quibusvè verbis orandum ſit, Pſalterium Davidis Regis Propheticum inprimis monſtrabit! Conſulatur etiam Salomonis

monis precatio ſapientiſsima, relatis Sap. 9
Danielis pro Eccleſiæ ſalute ardentiſ- Dan: 9.
ſima, Syracidis elegantiſsima, quibus Syr. 50.
præ cæteris Salvatoris Dn. noſtri JE- Matth. 6.
SU CHRISTI ſanctiſſima adjiciatur,
quin potius præferatur. Profectô qui
hanc viam cum primis ingreſſi fue-
rint, omne quòd deſiderant dubio Sap. 7. 7.
procul, vel etiam majora cum intimâ 2. paral. 1.
cordis exultatione â DEO promitten-
te impetrabunt. Conſolationis ergô
probè notetur exemplum Eliæ ab A-
poſt: Jacobo allegatum, tum D. Lu-
theri tomo. 6. Jen. preces ſic commē-
dantis. **Ich habe auch alſo offte mehr gelernet in einem Gebet / weder ich aus viel leſen vnnd tichten hette kriegen können.**

Alterum medium ſeu via eſt fidelis *Secunda via ſeu medium ad Sophiam.*
præceptorum INSTITUTIO, quò re-
ferantur Philoſophorum collegia ce-
leberrima, in quibus indefeſſum ſtu-
dium perſcrutandi Naturæ arcana
propagatur, & ad poſteros transmitti-
tur: Inprimis ſchola Regia Pharaonis,
in quam Moſes receptus â primis mox

B 2 annis

annis in omni Ægyptiorum ſapientia instituebatur, à Scriptura admodum commendatur, nec minus Ludus Imperatorius, in Chaldæâ, cujus Daniel Hanania, Miſael, Aſaria alumni ad miraculum usque eruditi â Rege Nebucadnezare celebrantur. In eodem ſapientiæ Gymnaſio edocti fuêre ſeptem Magi & principes Perſici Regni tempore Ahaſveri, Eſth. cap 1. Ita etiam non adeò difficilè conjectu eſt de Magis Perſicis, qui CHRISTUM, Mundi Redemptorem natum ex novà, miraculosâ, regiâ ſtellâ certò cognoſcebant, inventumq; divino honore adorationis & myſtico munere afficiebant, quod videlicet fraternam invicem amicitiam collegio erecto ſuaviſſimè colere ſint ſoliti. Qui plura de hiſcè deſiderat, modo legat ſilentium poſt clamores &c CL. Dโct. Meyeri, ut antè dictum.

Tertia via impetrandi Panſophiæ lucem. Tertia via diligentem complectitur LECTIONEM juxta ac meditationem Librorum authenticorum, puta ſcripturæ. S. & pulcerrimæ Naturæ

turæ cujus Homo ipſe eſt ex tracta quaſi Epitome! Indè enim Microcoſmus rectè & veriſſimè à Sophis appellatur, hanc ob cauſam, quod nimirum ſecundum virtutes, vitia, affectiones internas, proprietates externas, omnium planè creaturarum eſſentiam intra ſe mirè complicatam poſſideat.

Felicem certè cum prædico, qui ſic ſe novit, ſuamq; potentiam Microcoſmicam, ex Macrocoſmo harmonicè dependentem, per lumen Naturæ intelligit, ubi appoſiti dicitur! Qui benè ſe novit, doctior eſſe poteſt: Et contra, qui male ſe novit, ſtultior eſſe poteſt, quod equidem in nullius Eruditi contemptum dictum eſto. Quod igitur hoc in loco non affertur immenſa aliorum librorum copia, ſciendum eſt Theo ſophiæ ſtudioſis, quod omnes alij Authores ſeu libri prædictorum duntaxat ſint interpretes, & rivuli ad limpudiſſimum Panſophiæ Fontem, deducentes, quibus de ſingulis capite ſequenti plura, ad judicium accurati-

us formandum jam cum Deo ſequuntur.

Caput Tertium.

De S. Scripturæ Libro authentico, illiusq; omnibus Interpretibus.

Cum vèrò Sapientiam, ſeu Panſophian nullus hominum poſſit per ſe in Naturę Libro ſemper quidem aperto legere & cognoſcere, niſi fuerit ab animi ſordibus purgatus, atq; â Deo illuminatus, ut verbis Cabaliſtæ Raymundi de ſabunde utar, eam ob cauſam in primi Libri per lapſum nobis obſcurati defectum, Deus Opt. Max. noſtræ inſcitiæ, & calamitatis miſertus, alterum Scripturæ ſcilicet Librum in manus tradere dignatus eſt, cujus ductu & explicatione ad primævam Sapientiam in primo Naturæ Libro reconditam, & valdè aliàs ſecretam iterum pertingere valeamus. Si homo manſiſſet in ſtatu innocentiæ, tunc Scripturâ minimè opus

opus habuiſſet, quemadmodum etjam Doctor Joachimus Mörlinus alicubi rectè judicat: In cæcitatem autem prolapſus nunc luce verbi ſummopere indiget. Quapropter adſiduò, precibus ad Spiritum S. præmiſſis, hunc Divinum & miraculoſum Librum legere, relegere, meditari noctesq́; diesq́; debemus Pſ. 1. Joh. 5. neceſſitate, utilitate & mandato divino compulſi, ne in ſecretioris Sophiæ ſtudiis & progreſſu nobis ipſis ſimus impedimento, aliorum Authorum lectioni nimiæ impliciti. D. Auguſtinus S. Scripturam tali Encomio nobilitat Epiſt 3. Tanta eſt Chriſtianarum profunditas literarum, ut in eis cotidiè proficerem, ſi eas ſolas ab ineunte pueritia usq; ad decrepitam ſenectutem, maximo ocio, ſummo ſtudio & meliore ingenio conarer addiſcere. Judicium ſimiliter D. Lutheri hoc loco memoratu digniſſimum eſt, qui de Divi Bernhardi ſtudio Theologico ſic ſcribit in libro de Conciliis. S. Bernhard

rühmet / das er seinen vorstandt habe gelernet von den Bewmen / als Eichen vnd Dennen / die sein seine Doctores gewesen / das ist / er habe seine Gedancken vnter den Bewmen auß der Schrifft geübet vnd gekrieget / B. Antonij responsum de Naturæ libro notum est, cui sequens distichon adjiciatur:

Quid juvat innumeros manibus versare libellos?
Mente DEI LIBROS inspice, doctus eris.

Hinc LUTHERUS vir DEI, omnium librorum, etiam suorum aliquoties optat interitum, hanc scilicet ob causam, ne in Bibliis. S. scrutandis Lectori remoras injicerent: alibi in postilla Ecclesiasticâ pronunciat, quod nimia librorum copia, ingens Spiritus sit inopia. Item quod non multorum, sed paucorum eorumq; saltem optimorum librorum lectio solidam gignat Eruditionem. Ad fundamentalem igitur Scripturę intellectum requiritur linguarum, quæ hodie facili methodo addisci possunt, cognitio,

ut

ut DEUM non modo Latinè & Germanicè, ſed potiſſimum quoq; Ebraicè, Chaldaicè, Græcè ad nos loquentem audiamus, non citra mentis ſummam gratitudinem. Hujus autem libri principalis ſuccus, medulla, nucleus, ſive quinta, ut ſic loquor, Eſſentia eſt parvus Lutheri Catechiſmus cum explicatione, in quo omnes Loci Theologici nervoſiſſimè & eruditiſſimè continentur, ad quas cunq; Pſeudoprophetarum Sophiſticas quisquilias, & ſtrophas hæreticas, disjiciendum! Qui libellus licet ſit pueris notiſſimus, pagellisq; breviſſimus; ſenſu tamen ſimul eſt profundiſſimus, adeo etiam, ut nullus Theologorum praxin illius plenè adſequi unquam valeat, ad extremum usque vitæ habitum.

Qui ſanctæ Pietatis incremento, aut inſigni profectu delectatur, dono inſuper intelligentiæ & ſpiritu diſcretionis â DEO ornatus, præcipuè D. Tauleri meditationes in vitam, paſſionem, Mortem Salvatoris noſtri poſt, S. Biblia evolvat, nec non totam ſuam

vitam ad Christianas virtutes ibidem expositas conformare discat: Tractatus est precii exigui, verùm inæstimabilis in Theologiâ Eruditionis. Præterea reliquorum Theologorum atq; interpretum disputationes necessariæ, & commentationes utilissimæ ideò à studiosâ juventutè nullatenus negligi debent, sed ex illis pro discentis captu pauci & optimi seligantur, præsertim ij, qui PIETATIS praxin in Fide, spe, precibus, patientia dilectione, mansuetudine, humilitate, castimonia, justicia, totiusq; vitæ sanctitate unicè urgent. Illorum ope eò usq; tamen utamur, donec ad ipsius sacræ scripturæ fundamentalem noticiam perveniamus ibidem subsistentes.

Nec discentium profectum parum juvabit frequens Lectio Poëtarum & Historicorum in linguis primariis, quorum stylus præ cæteris Spiritus ac Pietatis fervorem, atq; tersi sermonis redolet Elegantiam, ex quâ igniculi singularis sapientiæ & cœlestis Eruditionis refulgent. Apprimè hic locum

habe-

habebit Poëtarum principis Virgilij judicium 2. Georg. probatum ingeniũ.

Usq; adeò â teneris consuescere multum est!

Cui Horatius subscribit hâc venustâ similitudine.

Quo semel est imbuta recens servabit odorem Testa diu.

Ita quoq; Basilius Magnus & Nazianzenus omnium Ethnicorum libris sepositis, tandem ad solam S. Bibliorum meditationem ingenium applicuère suum, Augustinus & Bernhardus ad soli loquia: quantum indè Emolumentum Ecclesiæ & Scholarum subsecutum, ex historia Ecclasiasticâ, opinor, sat manifestum erit.

Hîc totiûs rei cardo vertitur, hæc summa esto, hic scopus: Quisquis majorem operam dabit sacro codici, atq; interpretum lectioni, ille suis studiis optimè cupit consultum! Interpretũ rivulis tantisper utatur, dum ad scripturæ FONTEM limpidissimum & inexhaustũ perveniat, tunc experietur;

Dulci-

Dulcius ex ipso fonte bibuntur aquæ. Huc pariter collimat, & quidem unicè, venerabilis & sanctæ Fraternitatis commendatio supra modum splendida, quâ in confessione sua secretorum unumquemq; ad indefessum S. Scripturæ studium tâm sapienter & gravissimé hortatur! qui fecerit, sibi fortunato viam ad collegium illustre paratam sciat. Hiscè autem prædictis CL. Theologorum judicio Reverendo nihil unquam præscriptum, quicquam volo: Si quis defectum animadvertit amici, ut liberè corrigat, oro! Censuram grata cum mente excipiam, Et tantum de primo universalit Sapientiæ Libro, alter sequitur.

CAPUT QUARTUM.

De Libro Naturæ authentico secundo, Elementorum maximis foliis, ac genuinis Interpretibus.

EX Naturæ LIBRO omnis naturalis Sapientia seu Philosophia, omnes artes & scientiæ, qua-

quarum præcipuæ numerantur Ethica, Physica, Astronomia, Mathematica, Alchimia, multò melius & perfectius, atq; ex libris Chartaceis disci possunt: Proinde veri Magi, vel sapientes olim in Ægypto, Chaldæa, Persia, Arabia, Mauritania suos discipulos ad Natura solummodo, penetralia institutione fideli deduxêre. Quin potius in Libro Naturæ itidem Regni Christi Mysteria parabolicè descripta reperiuntur, veluti omnes Evangelistæ veritati luculentum perhibent testimonium, cui Lutheri exquisitum judicium addi potest, à CL. Tankio alicubi allegatum, ubi festo Epiphanias de Magorum Sapientia in Postillâ Ecclesiasticâ sic docet: In solchen Künsten haben die Magi studiert in welchen grosse weißheit verborgen ist / von Christo / vnnd wie der Mensch sich halten sol in seinem Leben.

Huc referri possunt similiter apologi Æsopici, quibus impressio Astralis, Politicæ actiones, totiusq; Mundi cursus cum multis Naturæ secretis jucun-

jucundiſſimè & oculariter exprimuntur, it ut poſt S. Biblia in prudentiâ civili eruditior Liber nunquam in lucem editus exiſtimetur. Quod igitur folia præcipua hujus Libri attinet, illorum noticiæ exactæ, Rex Salomon non poſtremam Philoſophiæ partem vendicat! Si nimirum quis habuerit optimè perſpectas Elementorum VIRTUTES ſpecificas, tàm arcanas, quàm manifeſtas, affectiones ſeminum aſtralium internas & externas, operationem Naturæ in Elementis abſtruſiſſimam, diſſonantiam vehementiſſimam, Harmoniam ſuaviſſimam, ad omnis generis creata, ſeu corpora Phyſica producendum Naturæ ordine: quæ creata, utpotè Aſtra, Animalia, Vegetabilia, Mineralia hujus Libri Naturæ ſunt literæ Hieroglyphicæ, ceu Elementa, Terra, Aqua, Aer, Ignis, folia principalia conſentur. Nunc reſtat ſolummodò artificioſa Lectura ad Arcanorum ſenſum eliciendum, quem doctrina ſignaturarum, tanquam clavis veris Philoſophis aperit.

rit.

sit. Hujus Libri Naturæ Interpretes sunt omnes Philosophi cùm Veteres, tùm Neoterici, quorum tamen singularis est habendus dilectus, per judicij maturi acrimoniam, uti antea de S. Scripturæ commentatoribus similiter dictum est. Etenim quemadmodum magnum Theologorum reperitur discrimen, quorum alij benè secundum Fidei analogiam Biblia exponunt, alij malè, & fàlsò ad fidem veram destruendam, & errores proseminandos: Ita Pseudophilosophorum numerus non est nullus; qui autem Naturam solam, propriis figmentis exclusis, sequuntur, Arcana ex abysso tenebricosâ in lucem eruunt, atq; oculari demonstratione alijs probare possunt, illi omnium optimi censendi Philosophi sunt.

Hinc simul liquet, quod unius Philosophi rivulus sæpius impurus & feculentus non sit Fons, sed tantum viam & manducationem

manuductionem præbeat discentibus ad fontem eò felicius perveniendi. Melioris igitur informationis causa, saltem tres, eosq; hac tempestate præcipuos jam nominabo Libri Naturæ Interpretes, & Lectori liberum permittam judicium.

Primus est Hermes Trismegistus Ægyptius, haut abs re Philosophorum pater dictus, qui propter Naturæ admirandam cognitionem, & sapientiæ magnitudinem tâm illustre nomen consecutus celebratur, quod videlicet Ter Maximus ab Antiquitate honorandâ sit appellatus. Et qui Chronologia testatur Hermetem, circa Mosis ætatem inclaruisse, verisimile apparet, Mosen indè usq; â teneris in Trismegisti ludo Regio omnem Ægyptiorum Sapientiam edoctum, id quod posteà auri potabilis præparatio â Mose populo exhibita stabilit, Exod cap. 32.

Alter Naturæ verus interpres appellatur Philippus Theophrastus Paracelsus, Germanus, utriusq; Medi-

cinæ

cinæ Doctor & quondam Basileæ Professor admirandus, aliàs nobili prosapiâ oriundus; cujus ut plurimum scripta, seu opera imperfectè edita, indeq; intricata, mutilata, & vocum novitate obscurata extant, propter Sophistarum Diabolicam maledicentiam/ quamobrem cum Salis grano perlustrari volunt. Etiamsi verò is membrum V. Fraternitatis R. C. non fuerit, præclara tamen de illâ vaticinia in suis insignibus & scriptis post se reliquit. Insignia ostendunt octo CRUCES cum Rosis, quibus personæ octo hujus collegij initio erecti tacitè notari videntur. In præfatione Paragrani hæc Illustris legitur Prophetia: Der Himmel wird andere Artzte machen/ die da werden die vier Element erkennen/ darzu auch Magicam, vnd Gabalisticam, die euch Cataracten vor den Augen seynd: Sie werden Geomantici seyn / sie werden Adepti seyn/ sie werden Archei seyn/ sie werden Spagyri seyn / sie werden Quintam esse haben/ sie werden Arcana haben/ sie werden Mysteria haben/ sie

 werden

werden Tincturam haben; Wo werdet jhr Suppenwust bleiben / vnter dieser Revolution? Hæc ille. Quæ omnia ad amussim hodiè veritati cum admiratione congruunt, & impleta cernuntur: Si igitur Theophrastus scribendo & curando morbos aliis incurabiles, seu desperatos felicissimè, fenestram non patefecisset, hactenus Philosophiæ correctioni, Arcana mehercle stupenda Ve: Societatis adhuc minus hodiè locum invenirent: Quam ob causam Fraternitas benedicta ipsum vi summâ tenebras perrumpentem, cum suo Fundatore in vocatione conferre minimè veretur.

In Oeconomiâ Miner: Lib: I. Astronomiæ magnæ.

Ipsemet alioquin Paracelsus ingenuè fatetur, se quam plurima ignorare Naturæ Mysteria vel secreta, quæ tamen suo tempore, DEO dante, in lucem emersura essent, secundum CHRISTI dictum; Nihil tàm occultum, quin id reveletur. Medicorum Labyrinthus, in quo monstratur vera Bibliotheca & descendi Methodus, studiosæ Juventuti cognitu non esset inuti-

inutilis, si modò solida & perspicua explicatio accederet; Verum ejusmodi & vulgaris & secretioris Philosophiæ compendium propter multiplicem rerum scientiam atq; longam experientiam omnium optime nobis conscribere posset Venerabilis, Illustris, inq; CHRISTO dilectissimus Pater, Dn. Hugo Alverda, Sapientis collegij caput præstantissimum, cujus tamen judicio divino omnia in hoc negocio meritò permittimus.

Tertius genuinus Naturæ Libri Interpres non immeritò constitui posset V. Pater Basilius Valentinus etiam Germanus, in scribendo valdè perspicuus, in Arcanis detegendis, cumq; dignis discipulis communicandis promptissimus, Gloriæ DEI & salutis proximi causa, in orientalis sapientiæ instauratione laboriosissimus, veluti ex Antimonij Trophæo plus satis diligenti Lectori patebit. Ingeniosi Pansophiæ indagatores istius Authoris peregrinationes, secretorum Thesaurũ ex Arabia & Hispanio allatũ

collegij ex quatuor primùm Personis erecti principium, ſepulchri artificioſam fabrefactionem, Fraternitatis ſuo tempore manifeſtationem apud animum ſedulò iterùm atq; iterum in prædicto tractatu perpendant quæſo, unà Famam Ven: Frat: R. C. cum illis omnibus conferendo, tunc luce ſanè meridianâ ejusdem certitudo clarior, totiq; Germaniæ illuſtrior apparepit! Utinam hujus ſummi Philoſophi tota Cyclopædia typis evulgata modò extaret. Huc commode referri ſimiliter poterunt ex Argonautica Aureum Vellus, hoc eſt, ſecundum Paracelſi judicium, membrana Tincturam Phyſicorum aureis litteris complectens, ſeu liber ex aliis metallis aurum conficere docens, ſicuti V. Fraternitas in ſuo clypæo profitetur; Poma Heſperidum, Mulciber cum Marte & Venere & Solis ſplendore, Aureus Æneæ ramus, Juppiter cum aureo ſuo imbre æneam turrim penetrante, Vulcanus cum coronâ Ariadnæ, & ſolis curru præſtanti auro, argento, gemmisq;

misq;,atq; aliæ selectiores Poëtarum fabulæ, cum primis de lavacro Phœbi inevitabili, & Plutonis familia, imperioq; infernali, quibus singulis secreta Chymica tum nobilissima tum abstrusissima, veris Physicis haut incognita, lepidè & prudenter ab Antiquitate describuntur.

Ultimò Microcosmi mysterium imperitis ex parte detegam, cum utriusq; Mundi majoris & minoris Harmonicâ comparatione. Homo sapienter nuncupatus MICROCOSMUS à Græcis, Latinè parvus Mundus propter Harmonicam ex majori compositionem. Etenim constat tribus partibus Essentialibus, seu integrantibus, quarum unâ omisâ, sive non rectè dispositâ, maximî & in Theologiâ & Philosophiâ errores pullulare solent secundum illud! Dato uno inconvenienti sequuntur plura; vel concesso uno errore, plures certò sequuntur. Quapropter studiosa juventus eô magis incumbat ad hoc mysterium rectè percipiendum: nullas

objectiones refutandas hîc assumam, sed breviter tres illas partes ordine describam veritatis obtinendæ gratia. Potissima ac nobilissima hominis pars est Anima, Spiritus ille cœlestis, æternus, divinitus inspiratus, quo invisibilia, æterna immensa homo apprehendere valet: In illâ Animâ, seu fundo depurato lucet Gratiæ, LUMEN & fidei per verbum accensæ. Altera pars hominis appellatur Spiritus sydereus & vitalis vulgò, ex Astris & Elementorum virtutibus tractus, hominiq; unitus, in quo Spiritu Lumen Naturæ & Ratio cum omnibus artibus & scientiis propriam sedem obtinent, atq; per sensus operationes varias exerunt. Nec hoc Rationis Lumen ab errore immune existit, teste Luthero, & capnione in Cabala sua, nisi superiori Gratiæ Lumen regatur! Igitur quam primum suos limites sub specie singularis Sapientiæ transilit (quod, proh dolor, nimis sæpè fieri, in hujus seculi filiis semper videmus) tunc gravissimos & Ecclesiæ, reiq; publi-

publicæ perniciosissimos importat errores, summamq; parit dissonantiam. Tertia pars est corpus visibile ex limo terræ artificiosissimè ad majoris Mundi imaginem compositum, ita ut totus mundus contineatur in Homine, & contra parvus Mundus cum singulis suis partibus conspiciatur in Macrocosmo, id quod summâ certè admiratione & æternâ Sapientiæ DEI Opt: Max: celebratione dignum censeatur. Tanta dignitate & potentia HOMO à CREATORE suo est dotatus atq; ornatus, ut si secundum Harmoniam divinitus attributam vixerit, omnes omninò creturæ tâm invisibiles, quàm visibiles illi ad nutum inservire cogantur. HARMONIA Itaq; Microcosmica sic se habet: Lumen Gratiæ divinum inferiora Fidei luce collustrare & regere debet: Lumen verò Naturæ sese intra Naturalia continere ad corpus saltem gubernandum in actionibus Physicis & civilibus, in meditatione seu speculatione,

labore, quiete, cibo, potu, sermone, somno, vigiliis &c. ut appetitus in hiscè pareat semper rationi, tûm suavissima orietur Harmonia Macro- & Microcosmica, quam V. Fraternitas R. C. similiter his verbis in Famâ describit: Gleich wie in einem jeden Kern ist ein guter gantzer Bawm oder Frucht: Also die gantze grosse Welt in einen kleinen Menschen were / dessen Religion, Policey, Gesundheit / Glieder / Natur / Sprache / Wort vnd Wercke alles in gleichen tono vnd Melodey / mit Gott / Himmel vnd Erden gienge / was dawieder / daß were Irrung / Verfelschung etc. Quare ex fundamentali Microcosmi noticiâ, potentiâ & Harmoniâ verus Magus flores & herbas cœli arte secretâ decerpere, metalla etiam & mineralia, firmamento ad statum constellationis tempus eruere valet, quæ deinceps Magnalia naturæ igni præparata in appropriatis subjectis occulta operatione ægrotis ad sanitatem recuperandam, aliisq; dignis ad scientiarum impressionem & felices successus pro-

moven-

movendum applicari poſſunt! quæ ſpectant Poculum Joſephi manticum, Scyphus Neſtoris aureis columbis coruſcaus, Annulus Sibyllæ Erythreæ ſtellulis diſtinctus, lapis Alexandro ab Ariſtotele ſuggeſtus, Electrum Theophraſti Magicum, Clypeus Æneæ apud Virgilium &c: quæ ſingula peritiſſimis Naturæ ſpeculatoribus atq; venatoribus noſtris excutienda relinquo, ne metam excedens Actæonis pœnam imprudens incurram. Coronydis loco in hoc capite Lutheri à ſtudioſis notetur teſtimonium de tribus Hominis partibus Eſſentialibus, quod Tomo primo Jenen: Fol: 453. ſic habet: Die Schrifft theilet den Menſchen in drey Theil/ da S. Paulus 1. Theſſ. ultimo ſaget/ GOtt der ein Gott des Friedens iſt/ der mache euch heilig/ durch vnd durch/ alſo das ewer gantzer Geiſt/ Seel vnd Leib vnſtrefflich erhalten werde/ auff die Zukunfft vnſers HERRN JEſu Chriſti etc. Das erſte Stück der Geiſt iſt das höchſte/ tieffeſte/ edelſte Theil des Menſchen/ damit er geſchickt iſt/ vnbe-

greiffliche / vnsichtige / ewige Dinge zu fassen / vnd ist kürtzlich das Hauß / da der Glaube vnd GOttes Wort innen wohnet. Das ander die Seel ist eben derselbe Geist nach der Natur (respectu unionis) aber doch in einem andern Werck / nemlich in dem / als er den Leib lebendig machet / vnd durch jhn wircket / vnd wird offt in der Schrifft für das Leben genommen / dann der Geist mag wol ohne den Leib leben / aber der Leib lebet nicht ohne den Geist. Diß sehen wir / wie es auch im Schlaff / vnd ohn vnterlaß lebet vnd wircket / vnd ist seine Art nicht die vnbegreifflichen Dinge zu fassen / sondern was die Vernunfft erkennen vnd ermessen kan. Vnd ist nemlich die Vernunfft hie das Liecht in diesem Hause / vnd wo der Geist nicht mit dem Glauben / als mit einem höhern Liechte erleuchtet / diß Liecht der Vernunfft regieret / so mag sie nimmer ohne Irrthumb seyn / dann sie ist zu geringe in Göttlichen Dingen zu handeln.

Das Dritte ist der Leib mit seinen Gliedern / welches Werck seynd nur

Vbun-

Vbungen vnd Brauch / nach dem die Seel erkennet / vnnd der Geist gleubet. Hæc propter contradicentium Sophismata, huc ex Luthero apponere placuit, quem pia juventus citato loco diligenter legat, quandoquidem Microcosmi mysterium veraciter, eleganter, fusius ibidem illustrat. Et tantum quoq; de capite quarto sequitur nunc quintum.

CAPUT QUINTUM.

De septem Sapientiæ columnis, Pansophiæ studiosis cognitu necessariis.

REgum Sapientissimus Salomon Palladis arcem, ejusdemq; magnificam per septem columnas exstructionem, Prov: cap: 9. Venustè describit; hujusmodi columnarum explicationem, quantum veræ Philosophiæ genuinis alumnis pro tempore sufficit, breviter expediam,

Nume-

Numerantur igitur COLUMNAE ſeptem, ut Aurea, Smaragdina, Rubinea, Saphyrea, Magnetica, Cryſtallina, Adamantina, quibus feliciter poſitis Divorum menſa ſivè Epulum ſapientia dignis apparatur.

1. *Columna ſapientiæ Aurea.* Prima autem columna eſt AUREA, quâ Pietas fidei luce coruſca indigitatur. Sicuti enim aurum omnes aliorum metallorum virtutes complectitur, ideoq; , ſua quoq; præſtantiâ eadem autecellit: Ita PIETAS omnes alias virtutes complexa, eminentiſſimas honorum dignitates longè ſuperat, *Syr.* 10. quò reſpectu primum â R. Salomone ſapientiæ fundamentum rectiſſimè *Prov.* 2. ſtatuitur. Gradus, per quos Pietas ſui amantes ducit, ſunt quinq; : j. Inſtillat amorem perſcrutandi Sophiam ſeriis precibus, meditationumq; verbi aſſi-*Pſalm.* 1. duitate. 2. Animum obtemperandi monitis ſalutaribus tàm immortalium, quàm mortalium Præceptorum largitur. 3. Conſtantiam ambulandi in ſepientiæ præceptis. 4. Efficit vitæ ſanctitatem cogitata, dicta, facta

DEI

DEI nutu dirigentem. 5. Unionem Animæ cùm DEO, & per consequens cum divinâ luce ac potentiâ, arctissimam præstat: Hæc omnia secundnm Regij vatis sententiam continuâ absolvuntur praxi, Ps. 110. vers. 11. Liber sapientiæ capite sexto gradus præmissos nervosè per auream catenam quasi Theosophiæ amatoribus proponit, quos ibidem ipsimet accuratius & penitius considerent: hoc opus, hic labor, qui multis vix annis terminatur. Idem approbant Trismegisti Germani verba notatu dignissima, quæ tomo secundo de sagici Philosophia sic sonant: So ein Philosophus nicht auß der Theologia gebohren wird / so hat er keinen Eckstein / darauff er seine Philosophey setzen möge. Quæ verba non sunt intelligenda de infelici mixturâ seu potius confusione Theologiæ & Philosophiæ, veruntamen de articulo potissimum creationis, extre quem verum rerum Naturalium principium, nullo modo à quoquam licet acutissimo Philosophorum dari potest, etjamsi

jamsi istis paganorum assectis nasutulis, Ilia præ immensâ scientiarum copiâ horrendum crepent, vel planè rumpantur.

2. Altera columna SMARAGDINA repræsentat castitatem, quæ cœlitus donata Mentem cum corpore immaculatam & incorruptam conservat, sanguinis CHRISTI virtute contra voluptatum illecebras, malorum escam bræbentes, & libidinis æstum turpissimum, qui maximos certè viros, nec pauca Regna pessundedit. Undè D. Jacobus primariam Theosophiæ affectionem ponit hanc virtutem, ubi dicit cap. 3. ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία, πρῶτον μὲν ἁγνή ἐστιν, ἔπειτα εἰρηνική, ἐπιεικής, εὐπειθής. Hanc mentis puritatem, & virginitatis decus immortale, Sap: 3. religiosa & verecunda juventus eò melius ut tutari queat, opus est assidua temperantiâ in victu, cibo, potu, quæ castitatis consanguinea, & Sapientiæ custos à cordata Antiquitate perhibetur, id quod Daniel Propheta cum collegis suis probè in-

Columna Smaragdina.

telle-

tellexit ; quâ de causa cibos nimis delicatos, & vinum Regis meracissimum, quo vera influentia & operatio Luminis Naturæ impedita repellitur, sæpiusq; penitus suffocatur, tàm solicitè aversabatur. Proinde Theophrastus in Astronomia magna sedulò nos temperantiæ etiam admonet, inquiens: Wir sollen aber mehr nicht essen vnd trincken / dann die Erhaltung des Leibes bedarff / so mögen die Himlischen Operationes ihre Wirckung in Menschen vollbringen. Sin autem modus naturæ debitus & conveniens per luxum cibi, potus, laboris intempestivi seu inutilissimæ speculationis onus, Veneris flammas illicitas exceditur, Astrorum felices, & saluberrimæ impressiones inhibentur, & homo malitiosorum affectuum, cæteris vinctus in cæcitatis turri profundâ relinquitur, ita ut nunquam bonæ influentiæ funem apprehendere valeat. Ad carnis igitur concupiscentias extinguendas & crapulam fugien-

crapulam fugiendam precibus aſſidu-
is, Spiritus ſancti regimine, & ſacris
ſapientiæ præceptis ſtudioſæ juventu-
ti opus eſt, cujusmodi habentur ſat
perſpicua, Proverb: cap: 5. 6. 7. 8. 9. &
Syrac: cap: 9. 31. 38. Quippe ſi hæc co-
lumna frangatur, ſapientiam Divinam
& Naturalem nunquam perfectè ſeu
fundamentaliter adſequi valebis, licet
omni diſciplinarum genere eſſes po-
litiſſimus. Quemadmodum enim
Smaragdus diſſilire â Naturalibus di-
citur, ab inquinato adultero geſtatus:
Ita enim tua Philoſophia erit manca,
mutila, fracta, tenebrioſa, hac nimi-
rum columnâ fracta ſeu dejectâ. Po-
terit igitur quivis Piorum Divinâ ad-
jutus gratia, virtutem ſanè ſplendi-
dam pro donorum diverſitate, aut in
virginitatis, aut in Matrimonij ſtatu
excolere, quanquam inſigne hîc ap-
paret diſcrimen, illud tamen caſtita-
tis praxin minimè impedit, ſi modò
quisq; ambulat, uti â Deo vocatus eſt
ad D. Apoſtoli Judicium. 1. Cor: 7. Ac
ſummatim ut diſticho multa comple-
ctar,

ctar, ultimam huic columnæ manum imponendo:

Quem fugit atq; odit Mundi vesana voluptas,
Divinæ mentis concipit ille decus.

Tertia columna est RUBINEA, in quâ Justiciæ splendor, & excellentia nobilissima lucet: Hæc virtus suum cuiq; creaturæ tribuit per certum pondus, mensuram, motum. Nam instar Libræ hominum conscientiæ appensa omnes actiones laude dignas moderatur, at viciosas gravissimè ulciscitur. Quamobrem studiosorum aures semper personet axioma notissimum: Quod tibi non vis fieri, alteri ne feceris! Et quicquid alteri feceris à DEO & Naturâ pro certò expectabis. Qui igitur Regulam singulorum hominum cordibus inscriptam datâ operâ cum primis violant, illi certissimam ulcionem sentiunt, etiam capitis sæpenumerò supplicio, & sanguine effuso! tam solicitè & exactè justicia per omnem vitam observari cupit, quod pariter coloris signatura in Rubino

rectè adumbrare cernitur. Miserabile hòc certè loco præbent exemplum, justitiæ violatæ, Pseudochymici Magnatibus imponentes, & post crumenâ arte spoliatâ se pedibus salvantes, furum & nebulonum instar, qui patibulo & rotâ plerumq; vitam finire solent. Etenim mirabilis & secretissima est Harmonia, sivè catena inter Microcosmum & Macrocosmum: si homo injustas alit imaginationes & futuras actiones paulatim prorumpentes, statim tunc inficit & turbat proprium cœlum, vel constellationem, quæ postea suum correlatum simili donabit monetâ, secundum illud: Per quæ quis peccat, per eadem punitur. Exempli gratia: Si Planeta Saturnus invidentiâ, tristicia nimiâ, avaritiâ, Venus intemperantiâ & libidine, Mars odio perpetuo & iracundiâ furiosâ seu Tyrannide, Mercurius mendacibus calumniis, serpentinâ astuciâ, artibusq; vulpinis Mundo usitatissimis, Juppiter injusticia & Hypocrisi &c. irritantur, atq; primum ab hominibus sic in-
ficiun-

ficiuntur, ſtatim jndè Procreantur morbi Aſtrales, curam vulgarem reſpuentes cum plagis Mundi univerſalibus, ut ſunt; Hydropis, Phreneſis, Mania, morbus Gallicus, Febres peſtilentiales, bibendi ſitim vindicantes, epilepſia, Apoplexia, Podagra, Peſtis, incendia, & morbi prorſus inauditi, qui quo nomine dignentur, adhuc ignoratur à multis: Imo ſæpiſsime omnino inſanabiles exiſtunt, propter cauſas illorum morborũ nimis profundè & tenaciſsimè homini animali, infixas, quas nulla Medicina naturalis, Mar. 5. 26. ſed duntaxat verbi cæleſtis cura ê medio tollere poteſt, ſi ſequatur vera modò pænitentia. Ex quibus ſumma Theologiæ & Medicinæ concordantia pateſcit, necnon VIRTUS Medici, quæ quarta, eaq; *Principalis* columna à Paracelſo rectè ſtatuitur ad curæ felicitatem conſequendam. Quapropter Magi ſeu Sophi præcipiunt, ut quam citiſsimè imaginationes cũ DEI & proximi dilectione pugnãtes elidamus quocunq; etiam modo poſsimus ſermonẽ

losum & fallacias vulpinas cane & angue pejus edisse discamus, injustas actiones & vim Leoninam maximopere fugiamus ac detestemur, ne proprium deglutire venenum postmodum cogamur per morbos Astrales, plagasq; universales! Contra verò ad Liberalitatem erga egenos exercendam quovis tempore parati inveniamur. Hujus virtutis vigore totus Microcosmus similiter in aureæ Libræ bilance quam exactissimè sistendus, ut videlicet Anima cum DEO, Spiritus Astralis cum Firmamento, corpus cum Elementis per suavissimam Harmoniam conjungantur. Notetur Mysteriarchæ nostri sententia expolitionis & confirmationis ergò, quæ in Astronomia magnâ sic habet: Wann das Gemüth des Menschen/ vnd der Limus terræ in gleicher Wage stehen / als dann / was vom Menschen kompt/ ist vollkommen.

4. Columna Saphyrea. Columna sapientiæ quarta nuncupatur SAPHYREA, quæ occultâ sua proprietate Pansophiæ studiosis Taciturni-

turnitatem in ſecretis unicè obſervandam inſtillat atq; commendat. Nam veluti Saphyrus conſtellatus, ſecundum Paracelſi mentem Firmamenti naturam emulatur amabili ſuo colore, atq; ſcientiarum aſtralem influentiam adjuvat, augetq;: Ita nobiliſsima hæc virtus firmamenti Microcoſmi Aſtralem potentiam,& impreſſionem corroborat, Arcanorum theſauros fideliter cuſtodit, ſapientibus valediſſime abſignat, ne indigne per abuſum lividis canibus ſanctum detur, ſive Margaritæ precioſiſsimæ Epicuri de grege Porcis projiciantur: Quam ob cauſam, qui SECRETA ſcire deſiderat, in ſecreto eadem habeat, oportet. Quomodo autem praxis hujus virtutis comparata ita illa inſtitui, ſi placet, ſuccincte poterit / Primum in ſtudiis matutinis diſcipulus ante omnia operam navabit ſilentio, ſiquidem Muſæ amant auroram & ſilentium, quò Mens ſedata in receſſu abſq; omni impedimentorum turbine, ſcripturarum meditationi atq; Na-

turæ perſcrutationi cò melius & pro-
fundius incumbere queat.

Hinc capnio Eruditiſsimus libro.1. de verbo Mirifico ſic ſcribit: In Divinis SILENTIUM requiritur, contentio reſpuitur, Syllogiſmus irridetur. Deinde concredita Arcana nequaquam ſunt vulgi rimarum pleniſsimi ſtolidæ temeritati proſtituenda, verum enimverò ſedulâ & ſollicitâ Taciturnitate conſervanda, ne iterum in cauto poſſeſsori eripiantur, neve ipſi in maximam vergant perniciem. Itaq; Pythagoras olim quinquennis Silentij votum â ſuis diſcipulis ſibi præſtari volebat, hoc potiſsimum fine, ne ante completam Philoſophiæ noticiam, & diſcurſum acquiſitum, immaturis argutjis eſſent ſibi ipſis exitio. Sivè Arcana adepta imprudenter eliminarent, ubi multos garrulitate ſeipſos perdidiſſe conſtat, quò etiã Tantali.R.pæna, loquacitate inconſideratâ ſibi attractâ apudPoetas referatur, Tertiò omni curâ enitendũ, ne in publicâ hominum converſatione, vel DEUM, ſanctiſsimũ
vel

vel Spiritus castos ubiq; præsentes verbis incogitatò offendamus, nevè proximi præsentis conscientiam, absentisq; famam, quâ nobilius nihil, lædamus: Sin autem nullam hoc loco prudentiam adhibemus, ê vestigio Harmoniâ influentiarum turbatâ, errorum dissonantia, quam deinde non citra laborem vix corrigimus, occultò irrepere solet. Ultimò sedulus Naturæ Secretorum venator, pedibus manibusq; omnia obnixè faciet ne illicitâ curiositate in Divos peccet, cujus rei notabile admodum exemplum legitur de Actæone, Dianam cum Nymphis lavantē cernente, qui ideò in cervum transmutatus â propiis canibus miserrimè dilaniabatur. Quare in recenti memoria teneamus Theophrasti insignem de Taciturnitate admonitionem, ubi ait: **Niemand gleubet es wie viel / vnd wie groß an diesem einigen stuck vnd** præcepto (Taciturnitatis) **gelegen ist.** Ne autem hic cum damno impingamus, Deum Per CHRISTUM sine intermissione precemur, ut suo *In Aphs: 3 Præcep: 6*

 Spiri-

Spiritu ſancto mentem noſtram regere, atq; labris ſapientiæ ſigillum imprimere dignetur Pſ.119. Syr.23.

5. *Columna Magnetica.* Sequitur nunc columna quinta, ſcilicet MAGNETICA, quæ adſiduam Naturæ Librum perſcrutandi Diligentiam deſignat. Nam ſicuti cum firmamento Magnes vertendo ſe ad polum, maximam habet concordantiam: Ita Spiritus hominis ſydereus ſpeculando cum omnibus Elementorum Aſtris. Magnes ſpiritu occulto ſuo ferrum ad ſe trahere potis eſt; ſic noſtrum Eveſtrum omnes artes, & naturales ſcientias ex chalybæo cœlo, vi Magneticâ ad ſe allicit, pro hominis liberâ inclinatione. Solius Magnetis beneficio inſulæ ditiſſimæ, imo novus orbis, per navigationes ſtupendas eſt juventus, cum inæſtimabili divitiarum, Auri, Gemmarum, Aromatum, aliorumq; fructuum precioſiſsimorum proventu: Itidem Magnetis Microcoſmici imaginatione Aſtrali, ſeu ſpeculatione diſpoſitâ abſtruſiſsima in Elementis reperiuntur Arcana, inq;

inq́; manifeſtam lucem proferuntur. Etenim omnes radij Aſtrorum, tâm inviſibilium, quàm viſibilium, in hominem tanquam centrum diriguntur, ſenſusq́; & rationem validiſsimâ Tincturâ inficiunt, reguntq́;: Undè unus inclinationem habet ſolum ad Muſarum cultum, & humaniores ſcientias, puta Muſicam, Poeticam, Pictoriam: Alter verò ad bellum, conflictum, armorum ſtrepitum, ex quibus glorioſam cum ſpoliis victoriam reportare intimè gaudet: Tertius appulit animum ad Chymiam & Medicinam, Quartus ad Aſtronomiam & Mathematicam, Quintus ad Politicam ſeu Jurisprudentiam &c. Hujusmodi igitur dona Naturalia poſt DEUM ſuam habent dependentiam ex Firmamenti aſtris, ſivè Naturæ Lumine. Verum enimverò illud Naturæ Lumen ut plurimum hodiè altercationum nebulis extinctum eſt, quod Theophraſtus non uno in loco anxiè queritur, ſuoq́; tempore veræ Aſtronomiæ uſum magnificè nobis commenda-

 menda-

mendavit hiſcè verbis: Darumb nicht ein kleines an der Aſtronomey liegt/ beſondern ein groſſes/ vnd ſo die kunſt bey vns were/ wie ſie billich ſein ſolte/ wie ein groß kleynodt were es der gantzen weld/ vnd ein ſchatz vber alle.

Chyrurg: magna. Lib: 2 Cap: 16.

Hunc incomparabilem theſaurum, tum ad fortunatam in ſcientiis inſtitutionem, tum ad plenam medicamentorum præparationem, admodum nobis neceſſarium, venarabilis & Glorioſa Societas ultrò offert Germaniæ, & multi tamen cæno mundano immerſi tanquam cuculi ingrati nihil id penſi habent; alij in convitiis cumulandis in benè meritos ſunt omnium artificioſiſsimi & diſertiſſimi. Hi ſunt flores & fructus fragrantiſſimi tam pulchræ Philoſophiæ, hæc vera ſcilicet Ethicæ praxis cum omnis laus virtutis in actione Solâ, non ſpumoſa loquentiâ conſiſtat.

Quapropter Discipuli Theoſophicis ſtudiis dediti vitioſis cavillis iſtis Paganorũ nihil promoveri debent veteris

teris verbi memores, quod vitia ex impiis egrediantur, & Syracidis censura omnes stulti, impij, Superbi & Hypocritæ Sapientum Collegio excluntantur. Quemadmodum enim in Theologica facultate Pseudo prophetæ reperiuntur, ut antè dictum: Simili planè modo in Philosophicâ pseudo philosophi, qui tamen omni se numero absolutos credunt, nec unquam turbasse aquam opinantur. Sic etiam extra dubium Pseudo cabalistæ, Pseudo magi, Pseudo Chymici in Mundo vivunt, qui ante tempus, nimisq; altè cũ Icaro volitare præsumunt, vel cum Phaetonte solis pulcerrimum currum ascendunt, verum magnis sæpius excidunt ausis. Omnium horum Samsonici & Herculei conatus, & genuinæ affectiones, coloribus vivis in Nuptiis Chymicis depinguntur, in quibus sequentia verba probè â studiosis pansophiæ considerentur: Siehestu auch jenen Lecker mit was grüllen gierigen figuren, vnnd Närrischen Gedancken

Syracius.

er an=

er andere an sich bringet: Dort äffet einer mit unerhörten / verborgenen Worten die Leute. Quamobrem, ne errorum labyrintho intricati, sub singularis sapientiæ plausibili specie decipiantur, hanc columnam Magneticam ad præscriptum Libri S. Scripturæ erigere discant, id est, asiduam meditandi diligentiam divina verbi Luce regere, uti anteâ in 2. & 3. capitibus plus satis, ac dilucidè explicatum est, sic ut tædiosa repetitione hic minime opus rear. Sollicitum investigandi sapientiam studium per Prosopopejam elegantisimè â Syracide cap. 15. describitur, quod Lector avidus ex insigni commendatione, V. Societatis nostræ, etiam atq; etiam ruminari secum debet, fructu sanè haut carebit suo. Postremò columnæ Magneticæ etiam Theophrasti ἔμβλημα annectam honorificæ memoriæ causa: Die Vernunfft des Menschen hat einen Magneten / der in sich zeucht vom Gestirn die Sinne und Gedancken. Quæ in hisce columnis, ut obiter adjiciam,

Libro primo cap: 2 Philosop: Saga:

studi-

ſtudioſæ juventuti ex parte forſitan ſub obſcura videbuntur primâ vice, frequenti lectione, & meditatione, poſteà intellectu facilima erunt, præſertim ſi praxis Theoſophica, & ſimul conſtantia acceſſerint.

Sexta columna CRYSTALLINA veritatem, ſua Luce omnia Arcana demonſtrantem, nec non prædictas columnas ſolidè corroborantem nobis adumbrat. Nam veluti Cryſtallus eſt candidiſſimus, clarus, diaphanus, ab omni ſorde & excremento puriſſimus: Ita per ſe exiſtit veritas ſimpliciſſima, clara, perſpicua, ab omni fuco hypocritico, & ſerpentinâ aſtuciâ alieniſſima, quam ſtudioſi hujus Philoſophiæ in omnibus ſtudiis ſuis, & actionibus totius vitæ ſingulari amore ac honore proſequi, DEI præcepto obligantur! mendaciorum vero, & Sophiſmatum incruſtatam turpitudinem, odio plusquam Vatiniano perſequi. Orpheus, ſeptem Græciæ Sapientes, Pythagoras, Socrates & Plato quam plurima Regna, & longè diſſitas

6. Columna Cryſtallina.

ſitas regiones adjêrunt, explorandæ veritatis cauſa/ ac profectò in multis, Philoſophis modernis hujus virtutis laudem præcipiunt, dum veritas & Sophia aures noſtras in Germaniâ quaſi obtundunt. Sicuti etiam per conſpicillum Cryſtallinum arte fabrefactum, omnium corporum Phyſicorum formas, etiam remotiſsimas diſtinctè, & clariſsimè intueri poſſumus: Ita omnia Creata aliàs inviſibilia, & ſecretiſsimæ Elementorum operationes, per Naturæ Lumen accenſũ, in hominis intellectum harmonicè diſpoſitum, Reflexum projiciunt. Ad errorũ igitur periculum hic cumprimis præcavendum, diligentiſsimè memoriæ mandentur. Signaturæ & veritatis & Mendaciorum, in confeſsione Rhodoſtauroticâ poſitæ, quæ ſunt: veritatis Integritas, Simplicitas, Perſpicuitas absq; omni fuco: Mẽdaciorũ, Magnificentiâ, ſplẽdor, auctoritas peculiari ſpecie, ſeu ſimulatione divinæ ac humanæ Sapiẽtiæ ornata. Formalia ſic ſonant: weil dieſelbe (Warheit) ſchlecht einfetig

6 Columna Cryſtallina.

vnnd

vnd Bloß die Lügen aber Prechtig / statlich / ansehnlich / vnd mit einen besondern Schein Götlicher vnndt Menschlicher Weisheit Geschmücket ist.

Ut eò felicius hæc columna ponatur, & contra calumniarum flabra, & Sophismatum turgines immota persistat; Theosophiæ & Philosophiæ amatores huic attendant simulitudini, quæ aliquantulum Naturæ Lumen tam abstrusam pro discentis captu palā faciet. Lux veritatis in Microcosmo sic accensa cum speculo concavo non malè confertur: Sicuti enim ejusmodi speculum radios solares copiosè excipit, quos deindè in aliud objectum fortissimè conijcere potis est, adeò ut Incendium maximā inde exoriatur, ceu de Archimede Historici scriptum reliquêre: Similiter Spiritus Hominis Astralis, Luce veritatis collustratus, Solis invisibiles radios, & Constellationis Influentias scientiis variis tin-ctas intra se recipit, ad Naturæ Lumen, quo de in ultimo capite, homines inter

accen-

accendendum ! quod tamen Lumen initiò se non plenis radiis exerit, sed paulatim ac sensim accrescit ad visibilis Elementalis luminis naturam, motumq;. Etenim illud quoq; habet suum subtilem ortum, incrementum, ἀκμὴν. Sæpius turbatur in homine aut affectuum turbine, aut intemperantiæ tempestate sævissimâ ! Sæpius obscuratur aut ignorantiæ nebulis crassissimis, aut errorum nube compactâ, aut arrogantiæ caligine densissimâ. Appositissimè huc facit similitudo à Marone aliquoties usurpata non citra causam, utpotè de collisione silicis & chalybis, ex quâ primum scintillulæ prosiliunt purissimæ, quas deinceps fomes excipit ac retinet, pòst leni oris halitu adjuvante, sulphur accendit cumq;! candela communicat, undè tenebris pulsis in tota domo lumen exoritur, cujus multiplicatio citra diminutionem in infinitum extendi posset. Idem esto judicium de Naturæ admirandâ luce quasvis artes & Arcana in apricum exponente ! quò

Inspiciatur Fortalitium de novarum stellarum futurâ operatione.

Arca aperta pag: 96

Poëta

Poëta respicere videtur, ubi canit:

Ut varias usus meditando extunderet artes
Paulatim. — — —

Solertis ingenij Lector hanc similitudinem semel atq; iterum ruminando, applicationem ipsemet præsenti negotio accommodet, re ipsa certò experietur, me in hiscè veritatem scripsisse. Iterum ex Theophrasto Ænigma magicum; vel secretum columnæ Crystallinæ insculpam hoc modò: **Also muß** Sol Magicus **sichtbar werden durch** Crystallum Magicum; **vnd** Ignis Magicus **sichtbar werden durch den** Chalybem magicum: Hoc est, Lumen invisibile & valdè Secretum Naturæ ex SOLE potissimum ortum, per Crystallinum purum, Virtuosum religiosi Sophi intellectum irradiat, per vitiosum penetrare non potest, veluti subjectum densum, solidum, obsucrum radiorum lucem nequaquam recipit. Ideoq; Prædictum Naturæ Lumen etiam DEI domum

singulare,& quidem maximum habetur, quod primariò à Spiritu veritatis & sapientiæ accenditur, mediis syderum cooperantibus, id quod hæc verba in Chymicis Nuptiis tacitè innuere animadvertuntur: Es gedencke jhm doch jeder selbst nach / warumb nicht jede Stadt einen Philosophum habe. Et tantum de hac Columnâ.

7. Columna Adamantina. Columna septima ac ultima appellatur ADAMANTINA, quæ fidei Fortitudinem in mente renovatâ se exerentem indigitat: Illa igitur fidei fortitudo & Magnanimitas Heroica, divinitus excitatur, ut Aurea columna edocuit, augetur & conservatur ternarum virtutum Christianarum, Humilitatis videlicet, Mansuetudinis, Patientiæ cotidianis ac Divinis exercitiis. Quemadmodum autem Demas sua naturâ durissimus existit fractioni omni validissimè resistens: Simili planè modo oportet adeptæ Sophiæ candidatum non animo frangi in objectis periculorum, & difficultatum impedimentis, sed CHRISTI

rucifixi potentiâ supernâ roboratus, ultæ Rationis elationem humilita- e superare, mundi flatuosi Sarcasmos, tq; contumeliam prorsus nihili fa- ere; affectuum intemperiem, inju- iarumq; inflictum vulnus Mansuetu- inis oleo fragrantissimo lenire, res uascunq; adversas patientia invictâ, almæ perpetuò virentis instar suffer- e necessum habebit. Unde Patientia rudentiæ mater, impatientia stultitię . Salomone Prover:14.ver:29. Eccles: ap:6.ver:10.docetur. Quam plurimę neherclè calamitatum procellæ per nvidorum flatus synistros, & calu- nniatorum turbines, sævissimos, qui nimum vacillantem hùc illuc in di- ersum sepæ numerò abripiunt, cater- atim omni procul dubio, summoq; um impetu ingruent Pansophiæ in- iagatori solertissimo! Tu verò Mens ddicta Deo ne cede malis, sed memi- eris examinis Theosophici, Syr:cap: .6.& sequent: descripti! nec non vo- is celsissimæ, quam V. Societas in cly- eo profert; Proinde is verè dives est,

Rom. 12. Ne mala te superet, sed malo vince bono.

E 2 qui

qui DEUM habet propitium: Quid autem metuat, qui talem habet protectorem? Imprimis autem contra Infectorem? Imprimis autem contra Infectorum portas, sive copias & insidias Satanæ infernales, easq; potentissimas fidei Clypeo, atq; precum adsiduarum machinis Spiritualibus animus probè muniendus & confortandus est, nè tam nobilis Scientiarum thesaurus ab hostibus eripiatur, seu ut plurimum venenatis Phantasiis corrumpatur, Sed potius ut cum parrhesia dicere queas: Cur metuam Dæmones gerens in pectore EUM, quem tremunt Dæmones. Hic mihi credas, paucissimi perrumpunt, & optatam Palladis portam apprehendunt quo Rex quoq; Sapientissimus respicere videtur, Eccles: cap: 7. Virum de mille unum reperi; atq; V. Fraternitas in Nuptiis Chymicis, ubi certè pauci virtutum pondera attollere valebant, præsertim ultimum, quod Cæsar quispiam aliâs laude dignissimus etiam nequibat. Quandam, opinor concordantiam hujusmodi columnarum exstructio-

Quie metuat Satanam gerens in corde IEHOVAM.

cum

am aureæ Libræ examine obtinebit,
illud tamen censuræ sapientissimi
Collegij R. C. humiliter submitto :
Quod alias attinet Nuptias Chymicas,
: iis haut inconcinnè dici posset:

Ludit in Illustri Patris Sapientia
cœtû,
Quâ decoras mentem Spiritus alme
piam.

Præterea hæc probationis fornax
ptem columnis innixa, multùm
onducit ad veterem hominem cum
ιλαυτίαν, φιλοτιμία & propriæ volunta-
s πονηρία exuendum! ad novum verò
um virtutum, & Sapientiæ verâ luce
nduendum: Quam ob causam Ada-
mantino pectore Satanæ potentiam,
Mundi malitiam, propriæ carnis no-
stræ versutiam profligare & superare
discamus, ut tandem victoriæ palmam
cum gratâ ac lætissimâ mente repor-
tare queamus.

Hujus Probatæ Fidei postremò po-
tentiæ subjacet tota Mundi machina
cum singulis Elementis atq; Elemen-

mentatis, uti in exemplis sancto-
rum videre est. Mosi enim parebat
mare Erythræum, Josuæ & Ezechiæ
cursus Solis, Eliæ & collegis Dani-
elis Elementum ignis, collegium
Apostolorum ardentissimè oranti
Elementum Terræ, Imperatori The-
odosio Elementum Aeris, Josuæ &
Samueli tempestas & tonitru cum
grandine, Legioni Christianorum
fulminatrici, seu κεραυνοβόλῳ pluvia
& grando, Simsoni, Davidi, Elisæo,
Danieli, Luthero, Leones, Ursæ,
Monstrum Romanum, omniumq;
hostium truculentia, quâ de Fidei vi-
ctoriâ stupendâ sanctè gloriatur to-
tum 11. caput Epistola ad Ebræos.
Tandem hujusmodi tabellam ex The-
ophrasto desumtam Adamantinæ co-
lumnæ pari, ut antè factum, modo ap-
pendam: Biß der Mensch zu seinem
Obern (metam scilicet præfixam)
kömpt / vnd zu seinem Tode (veteris
Adami) vnd das vollbracht hat / darumb
jhm die Inflnentz auß GOtt geben ist /
so stehet jhm viel zu / vnd wehen jhn viel
Winde

Winde an / die jhme den Rücken vmbwenden / hinter sich vnd auff die seiten jagen etc. Aber selig ist der/der die Ding/ so jhme in seiner Influentz zu wider seyn/ nicht ø lest herrschen / dann darauß mag GOtt einen Bawm pflantzen / der mit vielen Früchten begabt wird. Hæc ille de vera Influentiâ.

Malo retinere nostræ linguæ idioma propter majorem verborum Emphasin, & Germaniæ decus verè admirabile, cui DEUS Opt: Max; præ cæteris Europæ Nationibus singularem hac tempestate honorem exhibet, quam grata mente agnoscamus & cotidiè celebremus.

Hiscè septem columnis feliciter ac firmiter sic positis, per longam & continuam praxin, CARBUNCULUS in Palladis arce suum lumen, quòd â sole mutuatur, longè latèq; apud dignos diffundet: nec ullus unquam hominum quantumvis potentissimus istud LUMEN impedire valebit, veluti orientis Solis radios sub modium occultare supervacaneum & ridiculum

 esset.

esset. Tantum de. 7. Sapientiæ columnis pro mei instituti ratione modo sufficiat, si cuipiam usui erunt & emolumento, cum primis DEO acceptum ferat, jam ulterius ad caput. 6. pergendum.

CAPUT SEXTUM.
De Lumine GRATIÆ Renatis Peculiari.

INitiò capite carnalibus quibusdam literatis os obturandum venit propter insulsos clamores, quibus cunctam promiscuè Revelationem, & vaticinia Enthusiasmi Anabaptistici malitiosè insimulare audent! deinde Gratiæ Lumen ex scribturis, & doctrina Catechetica citrà ambiguitatem discentibus ob oculos ponam. Oppositum igitur huic accusationi frivolæ volo, præcipui cujusdam Theologi, & quondam celeberrimi Professoris eruditum ac maturum Judicium, quod ita habet: Ac proindè is qui Revelationem, aut visionem DEI sibi factam esse dictitat, non

non eſt ſimpliciter irridendus ut fatuus, neq; de eo judicandum ſecundum carnem, ex qua gente aut natione ſit, cujus ætatis, doctrinæ, & exiſtimationis! Cum etiam ſervis, & ancillis promittantur ſomnia fatidica in novo Teſtamento, Joel: 2. Actor: 2. Neq; eſt adigendus, ut miracula edat & vocationem ordinariam probet: non enim omnes Prophetæ miracula ediдiſſe leguntur. Sed ſequenda eſt norma judicij, quæ extat Deut: 18. Ille Theologus sereniſſimi Electoris Saxoniæ conſideranda in novis Vaticiniis proponit ſequentia; Religionem, vitam, ipſa Vaticinia, eorundem Eventum, quæ ſi Fidei analoga, ſanctitati & veritati conſentanea ſunt, Prophetiæ nequaquam improbari, multò verò minus â quoq; rejici debent, ſecundum illud Paulinum προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε. Hujus Theologi excellens judicium ſtuſtioſa Juventus apud animum probè perpendat & ſequatur, ad Sophiſtarum præjudicia cavenda, omninoq; præcidenda. Ut autem veritatis imperium

perium eò melius obtineri queat, ad verbi normam, non ad accuratam Rationis methodum ſeu limam, Lumen GRATIAE ſimpliciter ſic deſcribam: Eſt igitur nihil aliud, quam mentis humanæ renovatio & illuminatio, à Spiritu S. per Evangelium exorta, ad DEUM creatorem in CHRISTO rectè agnoſcendum. Ubi tria cum primis notentur. 1. Undènam Lumen Gratiæ oriatur. 2. Quomodo, quibusvè mediis comparetur. 3. Attendantur Divina Myſteria: Quæ ſingula Lutherus noſter in præclarâ tertij Articuli expoſitione catecheticâ nervosè ac luculenter ſtudioſos edocet, in qua Ratio & Spiritus S. opponuntur, qui ſolus hominem per vocem Evangelij vocat, atq; illuminat ad CHRISTI Myſteria fide apprehendendum. Hùc referantur ſolidè confirmationis ergò S. Scripturæ teſtimonia maximè illuſtria, quæ ſunt. Ps.36. In Lumine tuo (non in noſtro) videbimus lumen. Joel: 2. cap: Actor: 2. Effundam ſpiritum meum ſuper omnem carnem & propheta-
bunt

bunt filij veſtri & filiæ veſtræ. Sapient. 7. cap: In Animas ſanctas ſe transfert (Sapientia) amicos DEI & Prophetas conſtituit. Hæc cotidiè piæ menti ruminanda in S. Bibliis ſcribuntur, ne Rationis ultra menſuram ſapientis, fallaciſſimæ argutiæ & ſpecioſæ, Gratiæ Lumini immiſceantur, quod, proh dolor, ſæpius fit tamen, non citra maximam veritatis cœleſtis perniciem, & multarum Animarum ſeductionem irreparabilem.

Gradus igitur Luminis GRATIAE in S. codice potiſſimum tres numerantur, quorum Primus appellatur DEI inſtinctus, quo homines pij ducuntur; & peculiariter illuminati, & vocati ad res præclarè gerendas ſivè in Eccleſiâ, ſive in Republicâ divinitus impelluntur, ſicuti ſcribitur de Saule Rege & Heroe Simſone, qui vocatione cælitus adeptâ â Spiritu Domini ferebantur; Ita enim David in Pſalmo. 85. inquit: audiam quid loquatur in me Dominus: Ita Simeon Spiritus DEI inſtinctu Templum Jeroſolymitanum

1. Gradus DEI inſtinctus.

tanum ingrediebatur, ac ibidem Messiam summo cum Mentis applausu offendebat. Etsi verò non omnes pij singulari hoc instinctu ad egregia facinora permoventur; Spiritus S. tamen quotidiano auxilio in suo Christianismo ducuntur, Rom: 8. Quivis igitur proprio contentus talento, præter vocationem more Anabaptistarum, aliorumq́; fanaticorum nihil prorsus moliatur, sed potius DEO pro donis acceptis gratias agat.

2. Gradus somnium Divinum.

Alter gradus complectitur somnia fatidica, quibus DEUS occulta & futura revelare solebat Prophetis suis, aliisq́; sæpius Regibus: Cujusmodi fuerê Jacobus & Josephus Patriarchæ, Daniel Propheta & Magi ex oriente, Rex Ægypti Pharao & Nebucadnezar aureum primæ Monarchiæ caput, & item alij multi, de quibus studiosi Pansophiæ consulant sacras Historias. Verùm somnia vanissima, deceptoria, & diabolorum nocturnæ illusiones, quibus non pauci dementantur, ad hunc gradum nullatenus pertinent, licet

licet plausibilem speciem æmulentur, illâ ne quis irretatur, sequatur Syracidis consilium cap: 24.

3. Gradus visio Prophetica.

Tertius Gradus explicat visiones Propheticas, quæ sunt aut internæ, aut externæ. Internæ offeruntur, Animæ depuratæ, & illuminatę speculo; quando sensus corporei, abstracti à rebus externis intra se revocantur, ut oculi externa objecta non videant; neq; aures externos sonos audiant, sed mens liberata isto corporeo servitio tota in oblatis visionibus contemplandis occupetur, quemadmodum Professor quidam celeberrimus, & meus quondam Præceptor colendus rectissime scripsit. Per hanc visionem internā Propheta Samuel asinas Sauli repertas cognoscebat, Elisæus clandestina hostium consilia Regi Israelitico, suoq; famulo furtum detegebat. Externæ visiones corporeis abjiciuntur oculis Prophetarum, veluti Moses vir DEI in Eremo aspiciebat Rubum ardentem cum summâ admiratione, Tabernaculi in monte Sinai exstructio-

ctionem typicam! Daniel Arietem & Hircum pugnantes, Angelum claritate suâ fulgentem, & futura cum Regni CHRISTI mysteria, tum Politici mirabiles conversiones, ad finem usq; revelantem: Esaias & Ezechiel JEHOVAH Majestatem tremendam, currum cœlestem in figurâ hominis, Leonis, Bovis & Aquilæ, fabricam novæ Jerusalem profectò stupendam; Zacharias Propheta equites terrarum orbem perlustrantes, uti famulus Elisæi turmas ignitas, Johannes Apostolus, in Apocalypsi CHRISTUM θεάνθρωπον & φιλάνθρωπον, varias Angelorum apparitiones cum splendidissimâ novæ civitatis gloriæ tremebundus admirabatur: Plura exempla Lector Scripturæ sedulus ipsemet notabit. Huic capiti inseram D. Lutheri eruditam expositionem in Postilla Eccles: super Evangelium D. Stephani, ubi inter cætera ait: GOtt sendet zu jhr (der Welt) allerley Prediger/die er mit dreyen Nahmen erzehlet/Propheten/Weysen/Schrifftgelehrten.

Prophe-

Propheten seynd die auß blosser eingebung des H. Geistes predigen/die es nicht auß der Schrifft oder durch Menschen Geschäffte haben/als Moses vnd Amos waren: Vnd daß seynd die Hochsten vnd Besten / die seynd weise / vnd künten andere weise machen / Schrifft setzen / vnd außlegen / der Art seynd gewesen fast alle Väter für vnd mit Mose / vnd nach jhm auch viel / sonderlich die Apostel / die da Leyen/vnd schlechte vngelehrte Leute waren/wie S. Lucas sagt / Actor: 4. Die Weisen seynd/die es nicht bloß auß Gott/ sondern durch Schrifft vnd Menschen haben / vnd seynd die Jünger vnd Folger der Propheten / doch die mit dem Munde vnd lebendigem Wort selbst predigen / vnd lehren. Ein solcher war Aaron/der da redet alles / was jhn Moses hieß / wie Exo: 4. Gott zu Mose sagt. Die Schreiber oder Schrifftgelehrten seynd/ die mit Schrifften/ vnd Büchern lehren/ wo sie gegenwertig oder Mündlich nicht lehren künten / als die Apostel auch gewesen seynd / zuvor die Evangelisten / vnd jhre Folger/als die heiligen Väter.

Lector induſtrius totum Lutheri contextum ibidem etiam atq; etiam perluſtret, atq; penitus intro ſpiciat, ſiquidem in hiſce judicium ſolidè informabit, quo cum V. Fraternitatis in clypeo ſuo verba hæc congruere cernuntur: Es iſt je offenbar/das noch heutiges Tages der liebe GOtt vnd Vater/ in mancherley Weiß vnd Mittel / das Menſchliche Geſchlecht lehret/ermahnet / vnd heimſuchet.

Quapropter quisnam amabò hodiè DEI Sapientiæ imperſcrutabili & infinitæ, atq; omnipotentiæ adorandæ, quisnam, inquam, hominum metam præfigere audet? Si illuſtrium & Sapientiſſimorum Virorum in Societate venerandâ R. C. prædictionibus ad unguem Eventus reſpondent, Arcana ab ipſis ex Natura abyſſo in lucem proferuntur manifeſtam, Pietas ſancta vitæ, dilectio proximi ſyncera, ſplendor juſticiæ multum deſideratæ radios per totam Europam clariſſimos ſpargunt, ceu nunc palàm eſt, nullus omninò ſanæ mentis Literatus,

tus, tàm nobilem Societatem odio jure habebit, sed potius singulari amore & honore sempiterno prosequi tenebitur. Ultimò sciendum, quod ex hoc Gratiæ Lumine duntaxat resultat realis, sivè vera CABALA Ebraicè sic dicta, Græcè prophetia vel Prophetica illuminatio, quam obsignatam hoc loco relinquam tantisper Lectori, dum tempus omnia plenius manifestabit, cujus felicitatem mirandam, non pauci suspenso quasi animo expectant, Eliæ Artium adventum intimis suspiriis accelerantes: O JEHOVAH da prosperos successus. Et tantum quoq; de hoc capite, sequitur ultimum.

CAPUT SEPTIMUM.

De Lumine NATURÆ dignis ingeniis manifestando.

LUMEN NATURAE non est Ratio propriè loquendo, ut quidem plurimi autumant, verum perperam: Ideoq; ante omnia

Luminis Naturæ veram originem, atq; maximam latitudinem discentes investigare debent. Originem igitur in Astris tùm Divinis, tùm Naturalibus abstrusissimam Omnipotens & Sapientissimus CREATOR initiò reconclinatione, impressione secretâ omnes artes, scientiæ, & Arcanorum noticia ad Microcosinum derivantur Prætereâ Luminis Naturæ latitudo se se extendit per totum terrarum orbem, adeò ut nihil tàm occultum, in oceano profundo, & sub Polo Antarctico contineatur, quod non in hominis expurgatum intellectum, radiorum Reflexum occultò trajiciat. Sicuti enim Solis Elementale ac visibile totum orbem collustrat, ut tenebris discussis singula creata postmodum distinctè ab omnibus cognosci possint: Ita Lumen Naturæ suis radiis occultis, & invisibilibus totum Microcosmum retexit, ut caligine cæcitatis fugatâ, secreta perceptu aliàs difficilima meditando inquirere valeat. Ne

autem

autem ingenia petulantia & maledica, tâm nobilem & ſanctam Sophiam Nigromantiæ, vel veneficij atrocisſimè accuſent, pro ſolito calumniandi more, verùm non adeò laudabili, in medium proferam virorum Magnorũ (quorum auctoritas cordatis nota & venerabilis) teſtimonia atq; judicia de ſacrorum ſpiririttuum operatione occulta circa ſapientum intellectũ harmonicè diſpoſitum. Præſtantisſimus & illuminatus quispiam Theologus ac Medicus ſolemne alicubi profert Elogium, quod ſcilicet omnis Sapientia in verbo DEI, & rerum Naturâ abſcondita, primum per Angelorum miniſterium revelata ſit! Id quod colloquia Angelorum Theoſophica, cum S. Prophetis & Johanne potisſimum in Apocalypſi habita liquidò nobis demonſtrant. Quod autem caſti ſpiritus â DEO omnes, & Artes & ſcientias, & Arcanorum noticiam, & ſimul regnorum adminiſtrationem, præter cœleſtem ſapientiam ſunt adepti, ita, ut cum hominibus ad DEI mandatum,

Sophiam Angelicam, communicarent, probant Angelorum Princeps Raphaël sua scientia Medica, Tob: cap: 11. & alter in Priscinam Bethesdam descendens commotione sua salubri, Joh: 5. atq; apparitio Gabrielis gloriosa apud Danielem, cui quatuor Monarchiarum statum ad finem Mundi usq; exponit quam humanissime, Da: 9. 10. 11. ut taceam Romani Papatus totalem, ac finalem desolationem Johanni Apostolo per Angelum indicatam, Apoc: cap: 17. Hæc igitur fundamenta, quæ aliàs certa sunt & immota, propter discentis Doctoris Martini Lutheri, & Doctoris Theophrasti Paracelsi propriis verbis & perspicua explicatione simpliciter cum DEO sic demonstrabo.

In Facultatem Philosophicam habetur expressum testimonium, tom: 3. Jenensi in præfatione super Lichtenbergij vaticinia, verba in nostro Idiomate sic sonant: Weil sie (die Engel) mit Worten nicht reden zu uns / thun sie das mit Sinn eingeben / oder eusserliche Ursach

Vrsach plötzlichen fürlegen. Item, zum Andern / es mag dennoch wol daneben seyn / daß jhn GOtt vnd sein Engel bewegt habe / viel Stück / welche gleich zutreffen / zu schreiben.

Ex illâ præfatione Lutherus utriusq; Astronomiæ fundamentum, & Auream Naturæ catenam per Spiritum sapientiæ rectè intellexisse animadvertitur, licet Lux Naturæ plena nondum eo tempore statim lucem Evangelij accensam consecuta sit: Etsi vero abusu prædictionum Astrologicarum summoperè offendebatur Lutherus propter superstitionum errores Pietati nocentissimos / tamen illam ob causam fundamentum veræ Astronomiæ minimè destruebat, sed justum utiq; pronunciabat, cujus vestigia legere hîc multis laudi esset.

In Medicam Facultatem ejusmodi ponit judicium peculiari Sophiâ tinctum, Gen: 19. Occupati boni Angeli sunt, ne ferus hostis noceat, nec Medicina, nec alia media per se valerent, nisi adessent Angeli; & quod nascen-

tibus morbis novis nova remedia ostenduntur, non hominum ea industria est, sed ANGELORUM ministerium, qui artificum animos GUBERNANT & impellunt, sicut Satan etiam suos, teste Paulo, gubernat & impellit. Huc usq; Lutherus noster! quid quæso illustrius, eruditiusvè dici posset. De inclinatione & inspiratione Angelorum occultâ circa Facultatem Juridicam, Politiã feliciter obeundã omnesq; status reliquos inferiores ita Theologorum Princeps scriptum reliquit, tom: 4. Jen: G. in caput 1. Zach: Woher solten sonst die Römer offt solche feine Zufälle / Rath / vnd Witz gehabt haben? Woher solte Hannibal so geschickt / vnd bereit / vnd muetig gewesen seyn? Wovon solte der grosse Alexander so frisch / vnd rustig / so kühne / vnd glückselig gewesen seyn? Es seynd alles GOttes vnd der Engel Werck / was sie nützlich / oder glückselig haben vnd thun / etc.

Totum locum ibidem communem de quaterno DEI in Mundo regimi-

gimine, studiosa juventus diligentiâ adhibitâ perlustrabit, in quo Lutherus facit mentionem GUBERNATIONIS mundanæ per gladium, spiritualis per verbum, Angelicæ per intellectum, de postremâ Gubernatione sic inquit: **In Vnfriede / vnd in Irrthumb / haben die Engel nicht gut regieren mit jhrem Verstande.** In cygneâ cantilenâ sua Gen: cap: 19. dicit: Omninò hoc verum est, quod DEUS mundum hunc visibilem gubernat, non tantum per homines, sed etiam per Angelos: Undè manifestum evadit cuivis, quod scilicet totius Mundi imperium ab intellectuali ac invisibili dependeat, vel intelligentiis cumprimis regatur; homines sapientuli & curiosi Sycophantæ & indomiti centauri cum locustis coronatis faciant, & machinentur interim, quicquid velint. Ad reliquos status referantur sequentia verba ex tomo 4. Loci antè citati: **Solche vnd dergleichen Offenbarung der Engel zeiget an** (loquitur de apparitione Danieli & Zachariæ facta)

wie sie ohne vnterlaß so mit vns thun vnsichtbarlich vnd verborgen. Notetur etiam Tauleri in hisce sententia exquisita, tract: cœcit: S. Hinc tibi Angelus tuus semper optima tutissima, & felicissima quæq; suadet & inspirat! tuis profectibus & bonis studiis mirum in modum gratulatur. Fama Rhodostaurotica Angelorum consortium supremam judicat felicitatem, quæ homini in vita mortali unquam obtingere queat. Nunc unum atq; alterum ex Theophrasto testimonium adscribam veritatis confirmandæ gratia, cum in Fundamento sapientiæ ita disserit: In jhnen (den Engeln) ist alle Weißheit GOttes/vnd alle Kunst GOttes. Item die Künste Gottes seynd die/vnd seynd in den Engeln: Alle Offenbarer aller Natürlichen Dinge/alle Handtwerck/aller Heimligkeit der Natur/aller Arcanen der Dinge/aller Eygenschafft der Creaturen/aller Art der Geschöpffe.

Alterum Sophiæ Angelicæ encomium extat libro quinto de Origine morbo-

morborum invisibilium: Dergleichen auch die Weißheit der Künste haben wir auch nicht von vns selbst / sondern auch durch ein Mittel! Dasselbe seynd die vnsichtbaren Geister/welche zu gleicher weise / wie ein Acker / der vns Frucht giebt / also die Künste von jhnen auch gehen. In tractatu de Peste adseverat, quod Naturale Sapientiæ Lumen ex Sole per omnes Planetas & Astra firmamenti adipiscamur, quibus de secretis Magorum Scripta absoluta amplius consuli poterunt, sicuti etiam Venerabile Sapientiæ collegium in veritatis invictissimæ clypeo, illorum editionem sequenti anno sanctè promisit, quò universalis Sapientiæ studiosos pro tempore remitto. Eja age, macte DEI virtute, laudatissima & dilectissima Societas, ad ignorantiæ tenebras dissipandas, & Lucem Pansophiæ accendendam, ne diutius errorum labyrintho involuti hinc inde divagemur: Si non omnia acu, quod dicitur Proverbio, tetigissem, correctionis limam, vel ulterioris instructio-

 nis

nis medelam ut adhibere dignetur, V. Fraternitatem vestram subjectissimè rogatam volo. Alioquin de me, & mei similibus Virgiliana imitatio haut inconveniens foret!

Talia per clypeum Sapientûm dona virorum
Miratur! rerumq; ignarus imagine gaudet,
Concelebrans ROSEÆ *Famamq; & facta* CATERVÆ.

Hæc ad VERITATIS imperium eò felicius obtinendum studiosæ & piæ Juventutis gratia pro viribus in medium afferre volui, ne imperiti hanc secretam Philosophiam adeò calumniarum imposterum atrocissimarum veneno inficerent, innocentervè detur: parent: Si igitur veritati locum relinquent, res erit in vado; Sin verò minus, proprium certè virus deglutire cogentur. Omnes autem Nigromanticorum illusiones Diabolicas, Pseudomagorum conjurationes maledictas, Hariolorum superstì-

perstitiones stultissimas & vanissimas simul & semel ad orcum relegatum jubeo, quò omni etiam jure Synagoga Satanica pertinebit. Verbis Hermetis Trismegisti demum concludam: Pius esto ô fili, qui vero pius est, summè Philosophatur. Quando igitur purum Naturæ Lumen, Lector Christiane & benevole, & quo vera MAGIA profluit, unicè desideras, columnarum structuram capite quinto adumbratam aggredere, certò confidens, studia actionesq; tuas Angelorum consilio & auxilio directum iri, columnis Sapientiæ absolutis; Cujus Angelicæ curæ & directionis quoq; Lutherus facit mentionem, Gen: cap: 24. Sic etiam, inquit, Ecclesiasticas aut Politicas functiones subituri cogitemus: Quia vocor ad Munus Pastoris aut Doctoris, faciam, quod possum; Angelus aderit, qui gubernabit omnia. Et alibi Principium ergò omnium negociorum sit INVOCATIO DEI; deinde cogitatio de CURA Angelorum.

Forsan

Forsan etiam Nomen cum cognomine meum scire aves, quod certè Tibi, Lector Clarissime, mirabile occurret, quandoquidem totius cœli, Terræq; thesauros complectitur, atq; secum circumfert, sic ut haut immeritò Philosophi verbum mihi usurpare queam: Omnia mea mecum porto. Cognomen sub se contineat numero tria & octoginta, & tamen saltem sex constat literis; Prima est sexta pars sexta, si addatur tertia tot habet, quot litera quinta, cum quâ coincidit quarta, cujus quartam partem possidet secunda, hæc cum prima & dimidio quintæ numerum sextæ producit, quæ tamen tertiam terciæ partem solummodò ternario superat. De loco hæc accipe: Cûm Apolline, Diana, Musis, Nymphis in Pindo, Parnasso, Helicone, in vallibus herbosis & lucis amœnissimis libenter conversari soleo! Familia mea se extendit per omnes ferè Nationes totius Europæ, insignia cumprimis reperiuntur in Regum, Principum & Magnatum ædibus,

bus,

bus, qui privilegiis insuper gravissimis, ne violetur, antiquum stemma ornârunt. Si veræ Philosophiæ es gnarus, lumen Naturæ prædicta Ænigmata, hisq; longè majora aperiet, donec tempus fortunatum post DEUM Opt: Max: magnalia admiranda in lucem manifestam proferet. Coronydis loco adjicio Christiani ροδοςαύρα hanc venustam & argutam Paræmiam. SUMMA SCIENTIA NIHIL SCIRE, hiscè vale benè in vero Sapientiæ fonte, Lector honorande, & pro me ad DEUM adsiduò orabis, in altissimi fidem voto commendatus, qui nostra studia fortunabit, atq; opus inceptum suum per CHRISTUM ad finem optatum perducet.

Amen.

FINIS.

